

Звіт про стратегічну екологічну оцінку

Програми охорони навколишнього природного середовища
Івано-Франківської міської територіальної громади 2021 - 2025
роки

Зміст

Список скорочень	2
Вступ	3
1. Методологія проведення СЕО	4
1.1. Нормативно - правова база проведення СЕО в Україні	4
1.2 Алгоритм та етапи проведення СЕО.....	5
2. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування	9
3. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено	14
4. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу	32
5. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом	35
6. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування	38
7. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	41
8. Заходи, яких передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування	44
9. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)	47
10. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	49
11. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)	55
12. Резюме нетехнічного характеру інформації, розраховане на широку аудиторію.	56

Список скорочень

ГДК – Гранично допустима концентрація

ДДП – Документ державного планування

МСБ – Малий та середній бізнес

ОВНС – Оцінка впливу на навколишнє середовище

ПАТ – Публічне акціонерне товариство

РГ – Робоча група

СЕО – Стратегічна екологічна оцінка

ТПВ – Тверді побутові відходи

Вступ

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку. Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку країн, регіонів і населених пунктів.

Стратегічна екологічна оцінка (далі - СЕО) - процедура визначення, опису та оцінювання можливих негативних наслідків виконання та реалізації документів державного планування (далі - ДДП) для довкілля. СЕО, як інструмент планування сприяє якості розробленню планів, програм, стратегій тощо.

СЕО – це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Метою СЕО є забезпечення високого рівня захисту навколишнього середовища, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, сприяння інтеграції екологічних міркувань і підготовку документів державного планування з метою досягнення сталого розвитку.

1. Методологія проведення СЕО

1.1. Нормативно-правова база проведення СЕО в Україні

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про основні засади (Стратегію) державної екологічної політики на період до 2020 року» (ухвалено Верховною Радою України 21 грудня 2010 року). В цьому законі СЕО згадується в основних принципах національної екологічної політики, інструментах реалізації національної екологічної політики та показниках ефективності Стратегії. Зокрема, одним із показників цілі 4 Стратегії "Інтеграція екологічної політики та вдосконалення системи інтегрованого екологічного управління" є показник "Частка державних, галузевих, регіональних та місцевих програм розвитку, які пройшли стратегічну екологічну оцінку – відсотків"

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був прийнятий Верховною Радою України 20 березня 2018 року та 10 квітня 2018 року підписаний Президентом України. Даний Закон вступив в дію з 12 жовтня 2018 року. Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» в Україні впроваджується механізм стратегічної екологічної оцінки (СЕО), який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі важливі документи, зокрема, державні програми, містобудівна документація, тощо, повинні, у першу чергу, проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля.

Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296 затверджені методичні рекомендації з стратегічної екологічної оцінки, які рекомендовані для використання центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, спеціалістами і науковцями, залученими до консультацій, а також представниками громадськості, які будуть брати участь у стратегічній екологічній оцінці.

Відповідно до Постанови КМУ від 23 січня 2019 р. № 45, до ряду Постанов Кабінету Міністрів України було внесено зміни, які зумовлюють застосування стратегічної екологічної оцінки для документів державного планування, зокрема до генеральних планів території та можливості фінансування процедури СЕО з фондів місцевих бюджетів.

1.2 Алгоритм та етапи проведення СЕО

Розробка СЕО проводилась згідно Закону України „Про стратегічну екологічну оцінку” та у відповідності з Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296 «Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування».

Відповідно до статті 9 Закону етапами здійснення СЕО є:

- 1) визначення обсягу СЕО;
- 2) складання звіту про СЕО;
- 3) проведення громадського обговорення та консультацій;
- 4) врахування звіту про СЕО, результатів громадського обговорення та консультацій;
- 5) інформування про ухвалення документів державного планування (далі ДПП);
- 6) моніторинг наслідків для довкілля і здоров'я населення.

Особливістю методології використаної в даному звіті є створення на підготовчому етапі робочої групи із СЕО.

Етап 1. Підготовчий

1.1. Ухвалення рішення про проведення СЕО.

1.2. Створення Робочої групи з СЕО та забезпечення її постійної взаємодії з усіма розробниками Програми.

1.3. Визначення кола органів влади, які братимуть участь у консультаціях.

1.4. Визначення кола зацікавлених сторін і необхідного ступеня залучення громадськості до консультацій та участі.

1.5. Інформування громадськості. Вимоги щодо інформування громадськості сформульовані в ст. 5 "Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля" (Орхуська конвенція). Інформування громадськості є важливою складовою на усіх етапах СЕО.

Етап 2. Визначення сфери охоплення СЕО

2.1. Визначення ключових екологічних проблем.

Огляд екологічних проблем необхідний для того, щоб допомогти зосередити СЕО на тих складових довкілля, які є важливими для громади. Робоча група із СЕО має визначити головні екологічні проблеми територіальної громади та регіону на основі аналітичних матеріалів. Рейтинг цих проблем може бути визначений шляхом експертного опитування членів Робочої групи із СЕО, а також більш широкого соціологічного опитування.

2.2. Визначення просторових і часових меж оцінки.

Просторовий масштаб оцінки має охоплювати природні, соціально-економічні та культурні ресурси й взаємозв'язки між ними, а також практику землекористування, на яку може потенційно вплинути будь-який з розроблених альтернативних сценаріїв.

2.3. Проведення консультацій з природоохоронними органами та органами охорони здоров'я щодо того, яка інформація має бути включена до звіту про СЕО.

2.4. Підготовка та подання замовником до уповноважених органів заяви про визначення обсягу СЕО програми.

2.5. Визначення плану дій і графіка проведення СЕО.

Етап 3. Оцінка екологічної ситуації на території громади чи регіону

3.1. Збір та аналіз інформації про стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників. Необхідно визначити складові довкілля (як екологічні, так і соціальнокультурні), на яких буде зосереджено увагу СЕО. Важливо визначити ключові показники, які характеризують стан складових довкілля (наприклад, показники якості води, показники стану здоров'я населення тощо). Ці показники дадуть можливість особам, які приймають рішення, оцінити зміни у довкіллі, зосередивши увагу на тих параметрах, які реагуватимуть на зміни й створюватимуть зворотний зв'язок, а також на тих параметрах, моніторинг яких буде ефективним. Зібрана інформація дасть можливість оцінити стан довкілля.

3.2. Проведення SWOT-аналізу з точки зору екологічної ситуації. SWOT-аналіз дає можливість виявити сильні й слабкі сторони екологічної ситуації в місті чи регіоні, а також можливості й загрози, які впливатимуть на екологічну ситуацію. Виявлення загроз сприятиме оцінці їхнього впливу на довкілля, а визначення можливостей сприятиме пошуку шляхів зменшення впливу планованої діяльності на довкілля.

3.3. Проведення аналізу трендів стану довкілля.

Якісна оцінка екологічних проблем розвитку територіальної громади чи регіону в минулому (з наголосом на головні тенденції та очікувані проблеми) є основою для початку розроблення документації із СЕО. У багатьох випадках 50% і більше загального часу на проведення СЕО витрачається саме на визначення базового рівня стану довкілля. Водночас такий аналіз дозволяє оцінити альтернативи пропонованій програмі розвитку міської територіальної громади, обумовлені об'єктивними тенденціями зміни стану довкілля.

Етап 4. Проведення СЕО (оцінка запропонованих заходів щодо впливу на довкілля та відповідність регіональним екологічним цілям)

4.1. Оцінка ступеню врахування регіональних екологічних цілей в стратегічних і оперативних цілях Програми. Група з СЕО оцінює ступінь врахування природоохоронних регіональних цілей в рамках пропонованої Програми розвитку. Для цього використовуються екологічне законодавство, регіональні стратегічні документи та екологічні програми.

4.2. Проведення консультацій з громадськістю щодо екологічних цілей. Результати оцінки ступеню врахування регіональних екологічних цілей слід обговорити з громадськістю для того, щоб зібрати зауваження та пропозиції і врахувати їх в документації з СЕО.

4.3. Визначення можливих чинників змін антропогенного та природного характеру. Чинники змін у територіальній громаді можуть бути антропогенними або природними. До чинників змін відносять також регіональну політику та управлінські дії. Зміни екологічної ситуації в громаді часто обумовлені синергетичною взаємодією економічних, адміністративних, демографічних і соціально-культурних чинників, а також рівнем розвитку промисловості, сільського господарства, науки і технологій. Чинниками змін можуть бути розширення або скорочення певних галузей економіки (гірничодобувна промисловість, енергетика, сільське господарство, переробна промисловість, лісове господарство тощо); зміна моделей міського та сільського розвитку; розширення або звуження взаємодії між органами державної влади, органами місцевого самоврядування, бізнесом і громадськими організаціями; зміни чисельності населення в територіальній громаді; зміни у практиці землекористування тощо. Важливо також виокремити чинники локального рівня і чинники, пов'язані з регіональними, національними та глобальними впливами. Чинники більш високого рівня часто пов'язані з національною політикою та міжнародними угодами, спрямованими, наприклад, на збалансований розвиток, збереження біорізноманіття, протидію зміні клімату.

4.4. Проведення оцінки впливу Програми на складові довкілля та на стан здоров'я й добробут населення.

Етап 5. Розроблення документації з СЕО та передача на затвердження Звіту про стратегічну екологічну оцінку.

5.1. Підготовка звіту та рекомендацій щодо запобігання, скорочення або пом'якшення потенційних негативних наслідків для довкілля та здоров'я населення, які можуть бути результатом реалізації Програми. На основі проведеного аналізу група з СЕО готує рекомендації щодо запобігання, скорочення або пом'якшення потенційних негативних наслідків для довкілля та здоров'я населення, які можуть бути результатом реалізації Програми.

5.2. Обговорення документації, збір і врахування пропозицій зацікавлених органів влади та громадськості. Обговорення документації з СЕО є суттєвою складовою СЕО, оскільки це дозволяє не лише ознайомити громадськість з результатами СЕО, а й зібрати пропозиції зацікавлених органів влади та громадськості до Програми.

5.3. Розроблення остаточного проєкту документації з СЕО та внесення на розгляд та ухвалення міською радою. Група з СЕО забезпечує врахування в екологічному звіті рекомендацій зацікавлених органів влади та громадськості (громадських організацій). Невраховані рекомендації також мають бути відображені в документації з СЕО з поясненням причин неврахування.

5.4. Забезпечення доступу громадськості до розробленої документації. Розроблена документація з СЕО має розміщуватися на веб-сайті міської ради поряд із затвердженою Програмою економічного і соціального розвитку територіальної громади.

Етап 6. Моніторинг фактичного впливу впровадження Програми на довкілля.

6.1. Створення системи моніторингу та оцінки впливу Програми на довкілля. Документація з СЕО має містити пропозиції щодо організації системи моніторингу впливу впровадження Програми на довкілля.

СЕО має бути складовою частиною усіх етапів планування. У зв'язку з цим, хід реалізації Програми необхідно контролювати з врахуванням: 1) показників, які характеризують виконання природоохоронних заходів під час реалізації Програми; 2) результатів оцінки впливу на довкілля (далі – ОВД) окремих проєктів, які будуть впроваджуватися в результаті реалізації Програм (за потреби).

6.2. Утворення робочого органу з моніторингу впливу Програми на довкілля. Для моніторингу впливу Програми на довкілля має бути створений робочий орган. Цей орган може функціонувати у складі робочої групи з моніторингу програми. До його складу можуть увійти члени робочої групи з СЕО, а також представники громадськості. Робочий орган з моніторингу має забезпечити доступ громадськості та органів влади до результатів моніторингу.

2. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Практичним інструментом реалізації регіональної екологічної політики, виконання завдань зі збереження довкілля та створення безпечних екологічних умов для життєдіяльності населення виступає Програма охорони навколишнього природного середовища Івано-Франківської міської територіальної громади на 2021 - 2025 роки.

Дана Програма є підставою для фінансування природоохоронних заходів на території області за рахунок коштів державного, обласного та місцевих бюджетів й інших джерел фінансування не заборонених чинним законодавством. Крім того, відповідно до п.17 статті 90 та п. 1.13 статті 91 Бюджетного кодексу України, Програма- це єдиний механізм використання коштів обласного та місцевих фондів охорони навколишнього природного середовища.

Програма розроблена з урахуванням вимог Конституції України, Законів України „Про охорону навколишнього природного середовища”, „Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року”, „Про місцеве самоврядування в Україні”, „Про благоустрій населених пунктів”, „Про охорону атмосферного повітря”, „Про рослинний світ”, „Про тваринний світ”, „Про охорону земель”, „Про відходи”, „Про природно-заповідний фонд”, Земельного кодексу України, Водного кодексу України, інших нормативно-правових актів, „Концепції поводження з твердими побутовими відходами в області”.

Ініціатором розробки програми виступила Івано- Франківська міська рада. Програма розроблена Департаментом економічного розвитку, екології та енергозбереження за участі та з урахуванням інтересів структурних підрозділів Івано- Франківської міської ради.

“Програма охорони навколишнього природного середовища Івано-Франківської міської територіальної громади на 2021 – 2025 роки” (далі – Програма) розроблена з метою забезпечення системного підходу до формування та реалізації екологічної політики як складової сталого (збалансованого) розвитку з урахуванням характерних для міста соціально-економічних умов та екологічних проблем.

Головною метою Програми є зменшення викидів і скидів забруднюючих речовин у навколишнє середовище, безпечне поводження з промисловими і побутовими відходами, збереження і відновлення біотичного різноманіття, формування безпечних умов життєдіяльності людей, забезпечення екологічної безпеки.

Основні завдання Програми:

-попередження забруднення поверхневих і підземних вод шляхом покращення роботи очисних споруд, реконструкції (ремонту) існуючих і будівництва нових каналізаційних мереж;

- зменшення викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря;
- покращення екологічного стану громади, зменшення кількості твердих побутових відходів для захоронення на міському полігоні шляхом запровадження системи роздільного збору побутових відходів, забезпечення безпечного захоронення відходів, які не підлягають утилізації;
- захист території від затоплення і підтоплення;
- охорона і збільшення площ зелених насаджень;
- забезпечення моніторингу стану навколишнього природного середовища;
- створення системи екологічної освіти та інформування населення про стан довкілля.

Програма базується на основі аналізу сучасного стану навколишнього природного середовища міста, визначає проблемні питання, окреслює цілі, завдання та комплекс заходів щодо їх реалізації.

В таблиці 2.1 наведено основні напрями, першочергові заходи та очікувані результати від реалізації Програми.

Таблиця 2.1

Напрями та першочергові заходи Програми охорони навколишнього природного середовища Вінницької міської територіальної громади на 2021-2023 роки

Першочергові заходи	Очікувані результати
1. Охорона і раціональне використання водних ресурсів	
Проектування та будівництво головного каналізаційного колектора від перехрестя вулиць Надрічна- Максимовича в м.Івано-Франківську до КОС в с.Ямниця	Забезпечення надійності відведення необхідного об'єму стічних вод
Реконструкція дюкерних каналізаційних переходів через р.Б.Надвірнянська в районі вул. Незалежності та через р.Б. Солотвинську в м. Івано-Франківську	Підвищення надійності роботи каналізаційних мереж, усунення забруднення підземних вод
Нове будівництво колектора зовнішньої дощової каналізації з камерами переключення від вул. Надрічної до вул. Промислової через вул. Крайківського до початку вул. Гарбарської	Підвищення надійності роботи каналізаційних мереж, усунення забруднення підземних вод
Будівництво дощового колектора по вул. Бельведерська-Пилипа Орлика – Сікових Стрільців – Є. Коновальця та на вул. Горбачевського в м. Івано-Франківську	Підвищення надійності роботи каналізаційних мереж, усунення забруднення підземних вод
Реконструкція дощової каналізації прибудинкової території житлового фонду на вул. Тисменицька, 238	Зменшення забруднення поверхневих і підземних вод дощовими стоками та запобігання затопленню і підтопленню житлового будинку по вул. Тисменицька, 238 в м.Івано-Франківську
Будівництво каналізаційної мережі в с. Угорники Івано-Франківської міської ради (Нове будівництво)	Недопущення забруднення поверхневих та підземних вод господарсько-побутовими стоками.
Будівництво каналізаційного колектора до мікрорайону садибної забудови "Каскад-2" в с. Вовчинець	Збір стічних вод з каналізаційної мережі вулиць мікрорайону "Каскад - 2", запобігання потрапляння їх у поверхневі та підземні води, транспортування їх від

	вул. 2000-річчя Різдва Христового до головного каналізаційного колектора біля вул. Берегова в с.Вовчи-нець.
Нове будівництво роздільної каналізаційної мережі по вул. Шкільна та Гаврилюка в с. Чукалівка Івано-Франківської міської територіальної громади (в т.ч. виготовлення проектно-кошторисної документації)	Недопущення забруднення поверхневих та підземних вод господарсько-побутовими і дощовими стоками
Проектування та будівництво водозабірних споруд на перспективних ділянках розміщення джерел питної води з комплексом водоочисних споруд та водопровідних мереж	Забезпечення додаткових об'ємів води для централізованого водопостачання м. Івано-Франківська
Реконструкція водоймища на Черніївському комплексі водоочисних споруд	Збільшення резервного запасу води для водопостачання в меженні періоди
Нове будівництво контррезервуару зберігання холодної води для насосної станції п'ятого підйому на Калуському шосе в м. Івано-Франківську	Збільшення загального об'єму РЧВ відповідно до середньодобової продуктивності водопостачання
Проектування та будівництво резервуарів чистої води на вул. Стуса, на вул. Целевича	Збільшення загального об'єму РЧВ відповідно до середньодобової продуктивності водопостачання
Реконструкція ділянки водопроводу на вул. Надрічна від «СТО «Фольксваген» до вул. Церковної	Стабільність подачі води населенню міста в установлених об'ємах
Нове будівництво водопроводу від вул. Макогона до вул. Ушинського в м. Івано-Франківську та від вул. Гарбарської до вул. Галицької	Стабільність подачі води населенню міста в установлених об'ємах
Будівництво надземного водопровідного переходу через р.Б. Солотвинська в районі вул.Набережна,2 та через р.Б. Солотвинська в районі вул. Надрічної	Стабільність подачі води населенню міста в установлених об'ємах
Реконструкція дюкерного водопровідного переходу через р.Б. Надвірнянська в районі вул. Незалежності	Стабільність подачі води населенню міста в установлених об'ємах
Будівництво водопроводу дм.600 мм на ділянці вул. Дністровська –Валова, вул. Василянок, вул. Гарбарська- Крайківського	Стабільність подачі води населенню міста в установлених об'ємах
Реконструкція водопроводу на вул. Галицькій (на ділянці від ВНС-4 до контррезервуарів)	Стабільність подачі води населенню міста в установлених об'ємах
Реконструкція електричної підстанції 10 кВ на Черніївському комплексі водоочисних споруд в с. Чернів	Підвищення надійності роботи Черніївського комплексу водоочисних споруд
Заходи з відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок, а також заходи для боротьби з шкідливою дією вод, у т.ч.	Зменшення забруднення поверхневих і підземних вод
«Реконструкція правобережної дамби річки Бистриця Надвірнянська в с. Микитинці», у т.ч.	Недопущення руйнування берегів та прибережних захисних смуг, затоплення і підтоплення паводковими водами господарських та житлових будівель, присадибних ділянок мешканців в с. Микитинці Івано-Франківської міської МТГ
Спорудження лівобережної дамби на р. Бистриця Солотвинська на ділянці від автомобільного мосту по вул. Галицька до залізничного мосту у м. Івано-Франківську	Захист житлового мікрорайону міста від затоплення паводковими водами
Реконструкція дамби річки Бистриця Надвірнянська в с. Угорники Івано-Франківської МТГ (включно з виготовленням ПКД)	Забезпечення захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру

Відновлення питних джерел в історичному середмісті Івано-Франківська	Забезпечення додатковими джерелами питної води в центральній частині міста жителів та тварин, відновлення культурної спадщини
Роботи, пов'язані з поліпшенням технічного стану та благоустрою р. Млинівка (укріплення берегів від наб. ім. В. Стефаника до першої черги житлового масиву «Калинова Слобода»).	Забезпечення необхідного водопідпору міського озера, забезпечення стабільного водонаповнення та циркуляції води в міському озері, зниження ризиків заростання міського озера, застою води та її цвітіння, збільшення пропускної здатності руслом р. Млинівка
Роботи, пов'язані з поліпшенням технічного стану та благоустрою водойми (Очищення відстійника міського озера в м. Івано-Франківську, у т.ч.:	Зниження рівня цвітіння води, замуленості дна та покращення фільтраційних якостей
Біологічна меліорація (зарибнення міських озер рослинніми видами риби)	Покращення санітарного стану міських озер
Придбання насосного обладнання для заміни такого, що використало свої технічні можливості на комунальних каналізаційних системах міста	Підвищення надійності каналізаційної системи водовідведення
Проектування та будівництво лінії обробки мулу на каналізаційних очисних спорудах м. Івано-Франківська	Зменшення об'єму накопичення відходів та вироблення електроенергії
2. Охорона атмосферного повітря	
Впровадження заходів з моніторингу стану атмосферного повітря	Аналіз рівня забруднення атмосферного повітря у різних частинах міста і вжиття заходів для приведення концентрації забруднюючих речовин у повітрі у межі допустимих норм
Капітальний ремонт тротуарів з влаштуванням велодоріжки від буд. №105 на вул. Галицькій до моста через р. Бистрицю Солотвинську та до велодоріжки на набережній ім. В. Стефаника та на вул. Північний бульвар, Південний бульвар, вул. Пулюя в м. Івано-Франківську	Сприяння здоровому способу життя, зменшення транспортного навантаження на вулицях та покращення якості атмосферного повітря у місті
3. Охорона і раціональне використання земельних ресурсів	
Нове будівництво берегозакріплювальних споруд на р. Бистриця Надвірнянська в с. Опришівці Івано-Франківської МТГ (в тому числі виготовлення проектно-кошторисної документації)	Недопущення руйнування берегів та прибережних захисних смуг, затоплення і підтоплення паводковими водами господарських та житлових будівель, присадибних ділянок мешканців в с. Опришівці Івано-Франківської МТГ
Проведення заходів і захисту від підтоплення та затоплення, усунення або зниження їх негативного впливу на території і об'єкти (Впровадження системи раннього оповіщення, протидії та запобігання повеней) (2022 р.)	Оперативне реагування на надзвичайні ситуації, запобігання підтопленню вулиць, житлових будинків, домогосподарств міста
Реконструкція гідротехнічних споруд (шлюзів водозабірної споруди) на р. Млинівка та на ділянці кінцевого водоскиду до відстійника міського озера м. Івано-Франківськ.	Можливість регулювання подачі води у міське озеро напямку та через відстійник, раціонального використання притічних вод
4. Раціональне використання і зберігання відходів виробництва та побутових відходів	
Придбання компактора для складування ТПВ	Забезпечення надійної експлуатації полігону твердих побутових відходів
Придбання обладнання (контейнерів) для збору твердих побутових відходів на території Івано-Франківської МТГ	Ліквідація стихійних сміттєзвалищ, упорядкування процесу тимчасового зберігання твердих побутових відходів та запобігання засміченню прибудинкових територій
Влаштування підземних контейнерів для збору твердих побутових відходів в м. Івано-Франківську	Значне зменшення техногенного навантаження на довкілля, збереження природних ресурсів, організація сортування

	ТПВ, зменшення кількості несанкціонованих звалищ, покращення естетичного вигляду міста
Влаштування станції компостування листя	Зменшення об'єму накопичення відходів
5. Охорона і раціональне використання природних рослинних ресурсів	
Заходи з озеленення Івано-Франківської МТГ	
Створення нових зелених насаджень та влаштування поливо-зрошувальних систем на території Івано-Франківської МТГ в т.ч. на території міської дитячої екологічної станції	Збільшення площі зелених насаджень шляхом створення нових скверів та інших об'єктів озеленення
Утримання та догляд за зеленими насадженнями Івано-Франківської МТГ	Збереження та покращення стану зелених насаджень на території Івано-Франківської МТГ
Придбання посадкового матеріалу та їх висадка для озеленення Івано-Франківської МТГ в т.ч. на території об'єктів, що перебувають на балансі КП «Центр розвитку міста та рекреації»	Збереження та покращення стану зелених насаджень на території Івано-Франківської МТГ
6. Охорона і раціональне використання ресурсів тваринного світу	
Заходи щодо охорони тваринного світу та боротьби з браконьєрством	Збереження наявних видів тваринного світу
7. Збереження природно-заповідного фонду	
Створення центру для розведення рідкісних та зникаючих рослин (Будівництво розсадника з опаленням)	Вирощування власного посадкового матеріалу
8. Наука, інформація і освіта, підготовка кадрів, оцінка впливу на довкілля, стратегічна екологічна оцінка, організація праці, забезпечення участі у діяльності міжнародних організацій природоохоронного спрямування, впровадження економічного механізму забезпечення охорони навколишнього природного середовища	
Проведення стратегічної екологічної оцінки програм та оцінки впливу проєктів на навколишнє середовище	Оцінка впливу міських програм і проєктів на навколишнє середовище
Оснащення МДЕС приладами, обладнанням, інвентарем	Забезпечення можливості екологічних досліджень стану навколишнього середовища

3. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогностичні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено

Івано-Франківська – молода європейська громада Західної України, із високим рівнем інноваційного розвитку, вагомою культурною спадщиною і економічним потенціалом, широкими можливостями для розвитку внутрішніх міжрегіональних і зовнішніх міждержавних зв'язків. Розташування громади створює всі передумови для подальшого розвитку, інтеграції міста до світової економіки, формує високий інвестиційний потенціал.).

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 р. №714-р Івано-Франківськ визначено адміністративним центром та затверджено територію Івано-Франківської міської територіальної громади, до якої увійшли такі територіальні громади: Березівська, Братковецька, Добровлянська, Драгомирчанська, Колодіївська, Підлузька, Підпечерівська, Радчанська, Узинська, Черніївська, Чукалівська (Тисменицький район), Каміннецька, Тисменичанська (Надвірнянський район), Вовчинецька, Криховецька, Микитинецька, Угорницька, Хриплинська (Івано-Франківська міська рада).

Розташоване місто на Покутській рівнинній території південного заходу України на відстані 150-300 км від кордонів Польщі, Румунії, Угорщини, Словаччини. вигідне географічне розташування міста Івано-Франківська відносно сусідніх обласних центрів та деяких міст України та Європи, а також кордону з сусідніми державами.

Територія міста — 83,73 км². Чисельність населення — 261,1 тисяч осіб.

Місто зв'язане мережею автомобільних та залізничних шляхів з країнами Європи та США. Міжнародний аеропорт "Івано-Франківськ" забезпечує обслуговування повітряних суден всіх типів та має пропускну здатність 400 пас./год. Відкриті міжнародні авіарейси в Італію, Іспанію, Польщу.

Відстані від Івано-Франківська до кордонів:

Румунія – 180 км;

Польща – 200 км;

Словаччина – 300 км;

Угорщина – 320 км.

Площа населених пунктів Івано-Франківської міської територіальної громади

Назва населеного пункту	Площа, км ²
м. Івано-Франківськ	37
с. Вовчинець	7,885
с. Крихівці	6,701
с. Микитинці	1,268
с. Угорники	6,73
с. Хриплин	9,584
с. Підлужжя	13,63
с. Черніїв	23,35
с. Березівка	11,25
с. Колодівка	8,93
с. Підпечери	18,21
с. Добровляни	5,2
с. Братківці	16,64
с. Драгомирчани	8,52
с. Камінне	15,898
с. Радча	16,49
с. Тисменичани	26,916
с. Узин	12,396

Основу промислового комплексу складають підприємства переробної промисловості, зокрема з виробництва харчових продуктів та машинобудування, а також із постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря. Промислові підприємства, в основному, розташовані по периметру міста, а соціально-культурні заклади, адміністративні та банківські установи – в його центральній частині.

В Івано-Франківській МТГ активно розвивається будівельна галузь. Одним із основних напрямків є будівництво житла, завдяки чому нарощується житловий фонд, покращується зовнішній вигляд міста та приєднаних сіл.

Івано-Франківська МТГ має розвинуту транспортну мережу. Повітряним, залізничним та автомобільним транспортом з'єднана з усіма обласними центрами України, деякими містами Молдови, Білорусі, Польщі, Словаччини, Чехії, Росії. Має радіальну систему дорожнього сполучення. У місті Івано-Франківську працює міжнародний аеропорт, сходяться залізничні та автомобільні магістралі.

На території Івано-Франківської МТГ наявний високий інтегральний показник антропогенних навантажень на довкілля. Виробничо-господарська діяльність на території зумовлює негативний вплив на стан довкілля і умови життєдіяльності населення. Найбільшим забруднювачем атмосферного повітря є автомобільний транспорт. Найзабрудненіше повітря зафіксоване в центральній частині міста Івано-Франківська, яка характеризується інтенсивним рухом автотранспорту.

Клімат має перехідний характер – від теплого вологого західно-європейського до континентального східно-європейського з характерною вертикальною біокліматичною поясністю. На Прикарпатті зима м'яка, літо тепле, весна дощова, середня температура січня становила -5°C , квітня — $+12^{\circ}\text{C}$, липня — $+19^{\circ}\text{C}$, жовтня — $+2^{\circ}$. Середня кількість опадів становить 657,7–1252,5 мм на рік. У Карпатах зима довша і більш сувора, літо прохолодне. Клімат у регіоні помірно-континентальний.

Атмосферне повітря

За даними Державної служби статистики України у 2019 році Івано-Франківська область за обсягами викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення займала третє місце (після Донецької та Дніпропетровської областей), складаючи 8,3% від загального обсягу викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря в Україні. Найбільшим забруднювачем атмосферного повітря залишається ВП "Бурштинська ТЕС" АТ "ДТЕК Західенерго", на яку припадає 82,8% викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від загального обсягу викидів по області.

За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області у 2015 році основними джерелами забруднення атмосферного повітря міста Івано-Франківська були транспортні засоби, викиди яких пересічно становили 96% від загального валового викиду забруднюючих речовин, та промислові підприємства міста (близько 4% усіх викидів). З 2016 року облік викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел забруднення окремо по місту Івано-Франківську не здійснюється.

Проблема забруднення атмосферного повітря викидами транспортних засобів стосується, у першу чергу, центральної частини міста, яка включає в себе територію історичного центру, що зберігає радіально-променеву планувальну структуру і є щільно забудованою територією, яка важко піддається реконструкції з огляду на капітальність житлової та громадської забудови. В центральній частині міста виникають значні труднощі, пов'язані з організацією руху транспорту. Пропускна спроможність вуличної мережі не відповідає інтенсивності транспортних потоків та, крім того, не витримує навантаження з боку транзитних потоків, що йдуть центром міста. Перелічені особливості центральної частини міста призводять до значного перевищення допустимих рівнів вмісту забруднюючих речовин в атмосферному повітрі.

Погодні умови впливають на забруднення атмосферного повітря, особливо пилом і оксидом вуглецю. За відсутності опадів та при високих температурах концентрація цих речовин в атмосферному повітрі значно зростає.

Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря в місті у 2005-2015 роках (рис. 3.3.1) свідчить про зниження обсягів викидів.

Порівняно з 2005 роком загальний обсяг викидів скоротився на 34%, а порівняно з 2014 роком – на 6,6%. Обсяг викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел забруднення від 2011 року по 2019 рік був незмінний і становив 0,4 тис. тонн.

Динаміка викидів пилу, сполук азоту, метану, неметанових летких органічних сполук, діоксиду та оксиду вуглецю від стаціонарних джерел у 2015- 2019 роках представлена на рис. 3.1

Рис. 3.1. Динаміка викидів забруднюючих речовин (без діоксиду вуглецю) в атмосферне повітря в місті Івано-Франківську у 2005-2019 роках¹

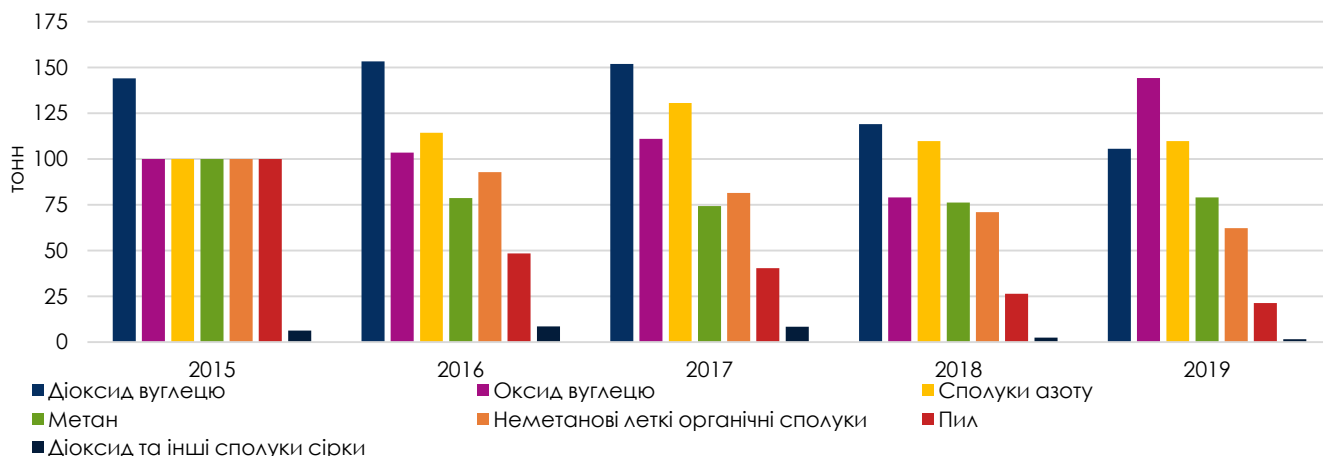

Рис. 3.2. Динаміка викидів найпоширеніших забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення в місті Івано-Франківську за останні 5 років²

Найпоширеніші забруднюючі речовини у 2019 році – це оксид та діоксид вуглецю (144,2 та 105,6 тонн відповідно) та сполуки азоту (105,3 тонн). Як видно з рисунка, обсяг викидів пилу у 2019 році знизився вдвічі, порівняно з 2016-2017 роками, а обсяг викидів оксиду вуглецю у 2019 підвищився майже у два рази, порівняно з 2017 роком.

Спостереження за рівнем забруднення атмосферного повітря м. Івано-Франківська проводять спеціалісти ДУ "Івано-Франківський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України" та Івано-Франківського обласного центру з

¹ Довкілля Івано-Франківщини: Статистичний збірник, 2016; Довкілля Івано-Франківщини: Статистичний збірник, 2020

² Довкілля Івано-Франківщини: Статистичний збірник, 2020; Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Івано-Франківській області 2015, 2016, 2017, 2018

гідрометеорології. Дані вмісту забруднюючих речовин в атмосферному повітрі міста Івано-Франківська наведено у таблиці 3.2. Як видно з таблиці, лише середньорічний вміст пилу та діоксиду азоту перевищує значення середньодобових ГДК. За даними Івано-Франківського обласного центру з гідрометеорології, у 2018 році середньомісячні концентрації діоксиду азоту в атмосферному повітрі міста найчастіше перевищували ГДК у липні, серпні та вересні, середньомісячні концентрації цієї забруднюючої речовини перевищували ГДК в 1,4-1,5 рази. Перевищення ГДК пилу у місті найчастіше спостерігається у квітні-травні та липні-жовтні (1,07-1,2 ГДК). Перевищення ГДК інших забруднюючих речовин у місті не було зафіксовано.

Таблиця 3.2

Вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі міста Івано-Франківська³

Назва забруднюючої речовини	Місто	Середньорічний вміст, мг/м ³	Середньодобові ГДК, мг/м ³	Максимальні разові ГДК, мг/м ³	Максимальний вміст, мг/м ³
Пил	м. Івано-Франківськ	0,16	0,15	0,5	0,30
Діоксид сірки		0,011	0,05	0,5	0,061
Оксид вуглецю		1,79	3	5	4
Діоксид азоту		0,054	0,04	0,2	0,19
Оксид азоту		0,036	0,06	0,6	0,12

Ймовірний стан атмосферного повітря, якщо проєкт ДДП не буде затверджено.

У випадку, якщо проєкт Програми не буде затверджений, а заходи спрямовані на зниження викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря не будуть реалізовані, стан атмосферного повітря на території Івано-Франківської ОТГ більш ймовірно залишатиметься на рівні сучасних показників.

Водокористування

Водопостачання. Водопостачання міста істотно впливає на стан водних ресурсів. Забір значних об'ємів води з річок Бистриця Надвірнянська і Бистриця Солотвинська призводить до зменшення їх водності і недотримання об'ємів санітарних попусків води нижче водозаборів під час літньої та зимової межени (періоди найменших рівнів і витрат води у річці).

Для подачі води в м. Івано-Франківськ використовуються 2 водозабори: Надвірнянський – у с. Березівка на р. Бистриця Надвірнянська (потужність близько 50 тис. м³/добу) та Солотвинський – у с. Скобичівка на р. Бистриця Солотвинська (потужність 40 тис. м³/добу). Сумарна продуктивність обох водозаборів становить 90,0 тис. м³/добу (32,85 млн м³/рік). З водозаборів вода подається на Черніївський комплекс водоочисних споруд для очищення і знезараження.

³ Екологічний паспорт Івано-Франківської області за 2019 рік

Динаміка забору та використання прісної води у м. Івано-Франківську показана на рис. 3.3. Аналіз динаміки забору води в місті у 2005-2019 роках свідчить про зменшення обсягів забору води.

За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області, порівняно з 2005 роком, забір прісної води з природних водних об'єктів скоротився на 38,5%, а використання – на 35,4%.

За екологічною класифікацією води в річках Бистриця Солотвинська та Бистриця Надвірнянська є II класу якості, 2 категорії і за їх станом є "добрі", за ступенем чистоти – "чисті".

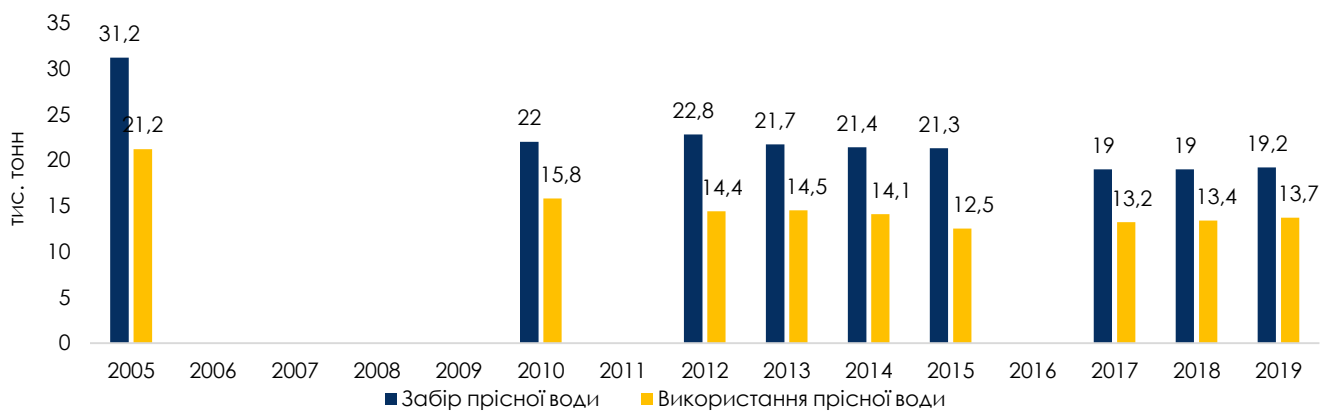

Рис. 3.3. Динаміка забору і використання прісної води в м. Івано-Франківськ⁴

У динаміці використання прісної води на виробничі потреби (промислове водоспоживання) та побутово-питні потреби спостерігається стійка тенденція до зменшення об'ємів використання води (рис. 3.4).

Об'єми промислового водоспоживання зменшилися з 7,9 млн м³ (у 2005 році) до 5,4 млн м³ у 2019 році. Об'єми побутового водоспоживання зменшилися з 13,2 млн м³ (у 2005 році) до 8,3 млн м³ у 2019 році.

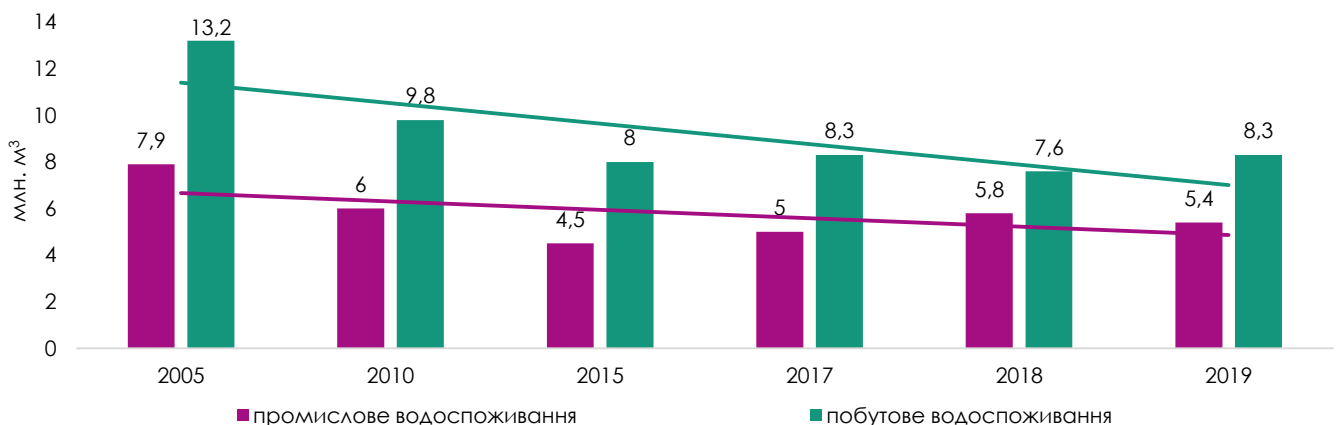

Рис. 3.4 . Динаміка використання прісної води на виробничі та побутово-питні потреби в м. Івано-Франківськ⁴

⁴ Довкілля Івано-Франківщини: Статистичний збірник, 2016; Довкілля Івано-Франківщини: Статистичний збірник, 2020

Фізична зношеність і аварійність водопровідних мереж, дефіцит коштів для підтримання їх у належному стані та будівництва нових є причиною значних втрат води при її транспортуванні. У 2005 році втрати води становили 9,8 тис. м³ (0,031% від загальної кількості забраної води), у 2019 р. – 5,5 тис. м³ (0,029 %).

Актуальною є проблема поліпшення технічного і санітарного стану міських озер (як розташованих на території міського парку культури та відпочинку, так і "Німецького"). Для її вирішення необхідно провести очистку озер, відновлення їх водопостачання, що вимагає значних коштів.

Водовідведення. Забруднені стічні води, які утворюються на території м. Івано-Франківська, очищуються на Івано-Франківській станції аерації (очисні споруди), розташованій у с. Ямниця на лівому березі р. Бистриця. Для подачі стічних вод на очисні споруди збудована мережа каналізаційних колекторів та каналізаційних насосних станцій. Більшість каналізаційних колекторів збудовані у 1920-1939 роках, перебувають в аварійному стані і потребують заміни. Крім того, на території Івано-Франківської міської ради є неканалізовані вулиці і населені пункти. У зв'язку з цим важливим завданням є реконструкція існуючих та будівництво нових каналізаційних мереж. Очисні споруди розташовані на північний схід від міста у с. Ямниця. Потужність очисних споруд – 145 тис. м³/добу (53,1 млн м³/рік). Дозволене скидання у ріку Бистриця – 114,5 тис. м³/добу (41,8 млн м³/рік).

Динаміка показників водовідведення показана на рис. 3.3.5. Порівняно з 2005 роком об'єми водовідведення у 2019 році зменшилися в 1,4 рази (з 37,9 до 27,8 млн м³/рік). Це пов'язано із зменшенням водоспоживання на виробничі (промислові) потреби. Частка забруднених зворотних вод у 2005 році становила більше половини (55,7%) від загального об'єму відведених вод, а у 2010 році частка забруднених зворотних вод зменшилася до 27,3%. Починаючи з 2011 року, відведення забруднених вод у повернєві водні об'єкти припинено.

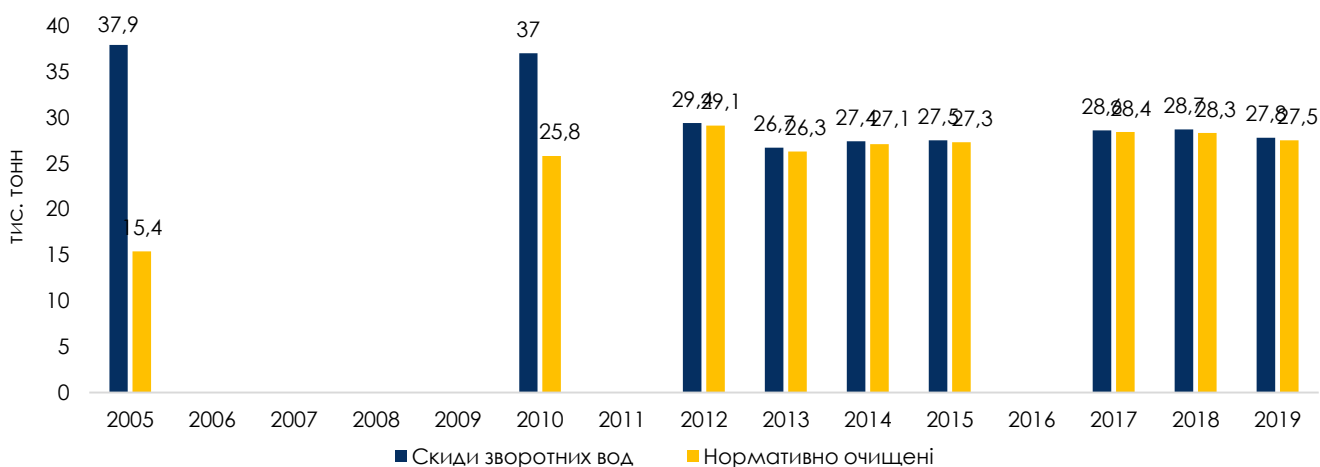

Рис. 3.5. Динаміка скиду зворотних вод у водні об'єкти м. Івано-Франківську⁵
Ймовірний стан водних ресурсів, якщо зміни якщо проєкт ДДП не буде затверджено.

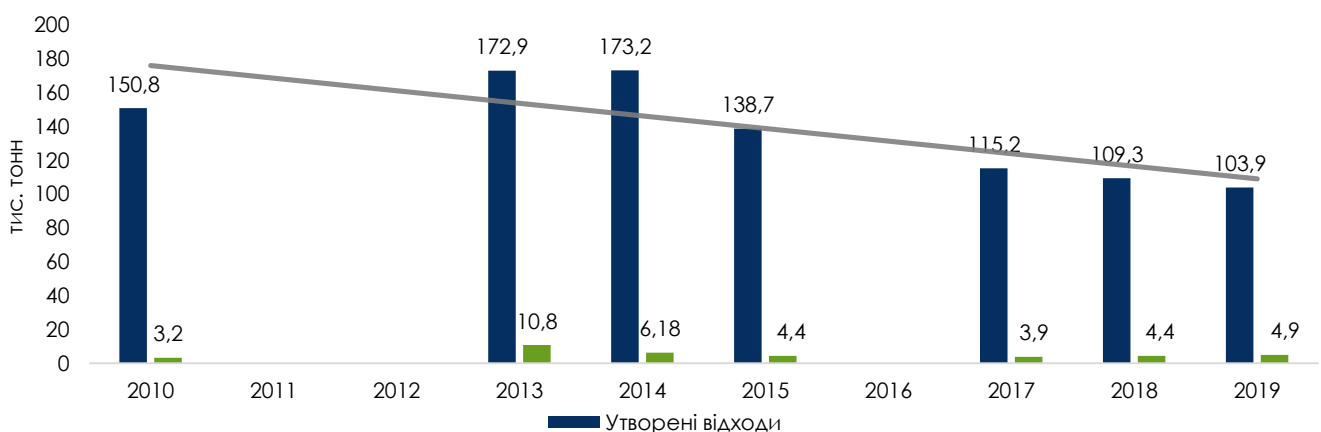
У випадку, якщо проєкт Програми не буде затверджений, а заходи спрямовані на зниження негативного впливу на стан водних ресурсів не будуть реалізовані, подальший розвиток житлової та громадської забудови, як і виробничо-промислового сектору, спричинятиме техногенне навантаження на водні об'єкти, що розташовані на території Івано-Франківської МТГ.

Відходи

Поводження з відходами є надзвичайно актуальною і складною екологічною проблемою міста Івано-Франківська. Відходи сфер виробництва та споживання в залежності від фізичних, хімічних і біологічних характеристик всієї маси відходів або окремих їх інгредієнтів поділяються на чотири класи небезпеки: I-й клас – надзвичайно небезпечні речовини (відходи); II-й клас – високонебезпечні речовини (відходи); III-й клас – помірно небезпечні речовини (відходи); IV-й клас – безпечні речовини (відходи).

Динаміка утворення та утилізації відходів I-IV класів небезпеки в місті Івано-Франківську представлена на рис. 3.6. Можна відзначити досить суттєве скорочення обсягів утворення відходів у 2019 році та загальну тенденцію зменшення обсягів утилізованих відходів.

Впродовж 2019 року на території м. Івано-Франківська утворилося 103,9 тис. тонн відходів (на 4,9% менше, ніж у попередньому році і на 40% менше, ніж у 2014 році) у т.ч. у домогосподарствах – 61,3 тис. тонн (59% від сумарного обсягу утворених відходів), від економічної діяльності підприємств та організацій – 42,6 тис. т (41%). Із загального обсягу утворених відходів 69,4 тис. тонн склали відходи IV класу небезпеки та 34,5 тонн склали відходи I-III класу небезпеки.

⁵ Джерела: Довкілля Івано-Франківщини: Статистичний збірник, 2016; Довкілля Івано-Франківщини: Статистичний збірник, 2020

Рис. 3.6. Динаміка утворення та утилізації відходів I-IV класів небезпеки в місті Івано-Франківську⁶

Динаміка утворення відходів I-III класів небезпеки представлена на рис. 3.7. В результаті діяльності підприємств на території міста Івано-Франківська у 2019 році утворилося 34,5 тонн відходів I-III класу небезпеки. Із них: I класу – 2 тонни, II класу – 27,9 тонн, III класу – 4,6 тонн. Як видно з рисунка 3.7, у динаміці утворення відходів I-III класів небезпеки спостерігається тенденція до зниження обсягів утворення зазначених відходів.

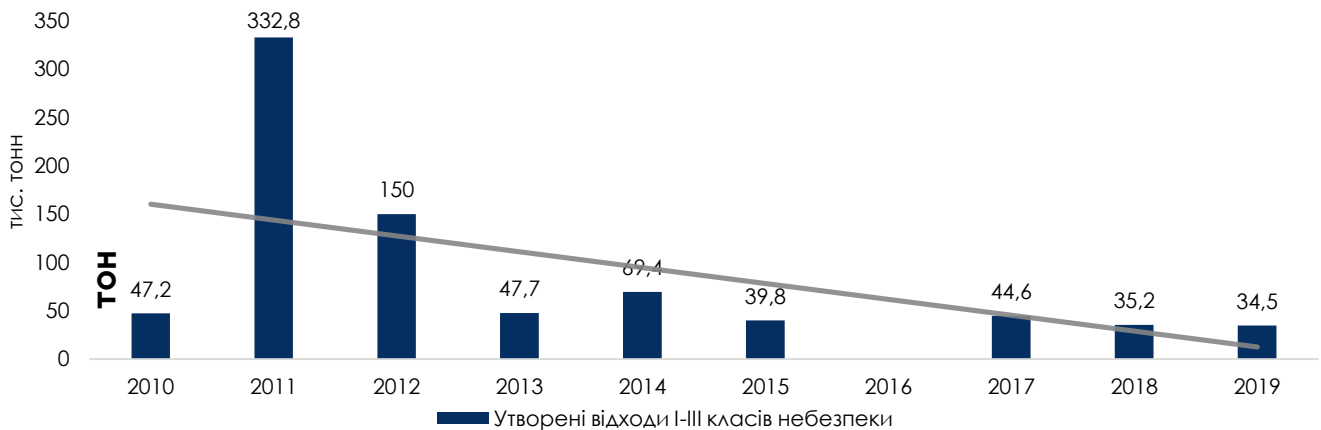

Рис. 3.7. Динаміка утворення відходів I-III класів небезпеки в місті Івано- Франківську⁷

Джерела: Довкілля Івано-Франківщини: Статистичний збірник, 2016; Довкілля Івано-Франківщини: Статистичний збірник, 2020

У структурі утворення відходів за категоріями матеріалів домінують такі відходи: осад промислових стоків, побутові та подібні відходи, відходи тваринного походження та змішані харчові відходи, а також деревні відходи (їх частка становить близько 86%).

Впродовж 2019 р. було утилізовано 4,9 тис. т відходів, що складає 4,7% від загальної кількості утворених. Видалено у спеціально відведені місця чи об'єкти 19,9 тис. тонн відходів, спалено з метою отримання енергії – 4,3 тис. тонн. Динаміка обсягів утилізації, видалення та спалення відходів наведена на рисунку 3.8.

Аналіз офіційних статистичних даних показує, що найбільш традиційним способом поводження з відходами в Івано-Франківській МТГ є їхнє видалення у спеціально відведені місця. Як видно з рисунку 3.3.9, характерним є низький рівень перероблення й утилізації відходів I-IV класів небезпеки та високий показник їх захоронення на полігонах. При захороненні відходів на полігонах та звалищах відбувається процес забруднення ґрунтів фільтраційними стоками звалищ, що призводить до забруднення підземних вод та негативно впливає на здоров'я людей.

⁶ Джерела: Довкілля Івано-Франківщини: Статистичний збірник, 2016; Довкілля Івано-Франківщини: Статистичний збірник, 2020

⁷ Джерела: Довкілля Івано-Франківщини: Статистичний збірник, 2016; Довкілля Івано-Франківщини: Статистичний збірник, 2020

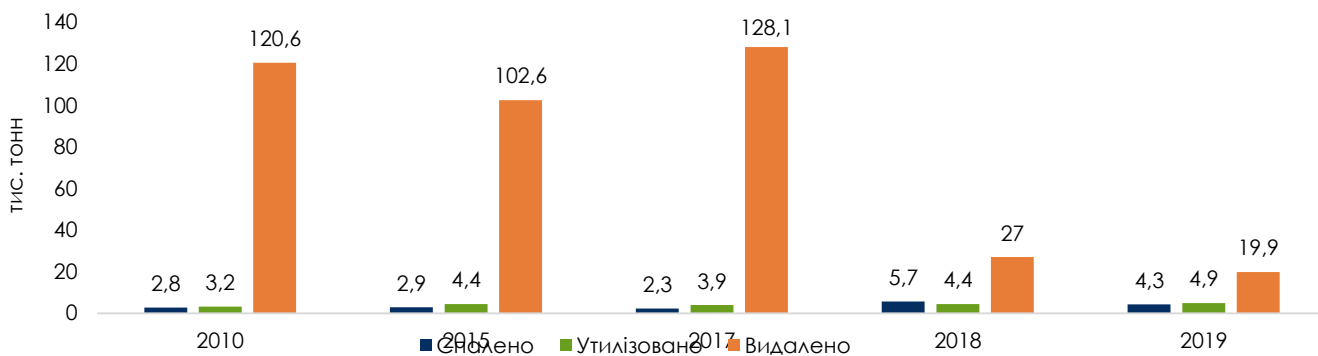

Рис. 3.8. Динаміка утилізації, видалення та спалення відходів I-IV класів небезпеки⁸
Зберігання промислових відходів III-IV класів небезпеки здійснюють промислові підприємства:

КП "Івано-Франківськводокотехпром":

а) на мулових картах, розташованих на території Івано-Франківської станції аерації (с. Ямниця), щорічно розміщує по 20,0 тис. тонн осаду з очисних споруд (клас небезпеки IV);

б) у шламонакопичувачі (с. Березівка) щорічно розміщує по 3,2 тис. тонн осаду від очистки питної води (клас небезпеки IV);

завод "Промприлад" щорічно розміщував на території підприємства у спеціальних контейнерах по 0,15 тонн осаду, що містить окиси цинку і заліза з очисних споруд гальванічного виробництва (клас небезпеки III);

ВАТ "Івано-Франківський арматурний завод" щорічно розміщував на своїй території по 0,35 тонн осаду з відстійників реагентної очистки (клас небезпеки III).

На кінець 2019 року накопичення відходів I-IV класів небезпеки у місцях видалення становило 455,2 тис. тонн, що становить майже 1% від сумарного обсягу накопичених відходів по області. Динаміку обсягів накопичення відходів I-IV класів небезпеки наведено на рисунку 3.9.

У динаміці накопичення відходів до 2017 року спостерігалася тенденція до зростання, проте у 2018 обсяг накопичених відходів різко знизився (майже у 6 разів). У 2019 році обсяг накопичених відходів збільшився на 4,4%, порівняно з попереднім роком.

Рис. 3.9. Динаміка обсягів відходів I-IV класів небезпеки, накопичених

⁸ Джерело: Довкілля Івано-Франківщини: Статистичний збірник, 2020

На території міста Івано-Франківська збирання твердих побутових відходів (ТПВ) і санітарне очищення міста забезпечують ПрАТ "АТП-0928" та ДП "Автоколони 2222". Роботи із захоронення ТПВ здійснює КП "Полігон ТПВ". На полігоні ТПВ щорічно захоронюється приблизно 490 тис. м³ (130 тис. т) ТПВ. Полігон ТПВ розташований в урочищі Рибне Тисменицького району Івано-Франківської області. Відстань найближчого до полігону ТПВ населеного пункту (село Рибне) становить 3,2 км. Площа полігону – 20,8 га, проектна потужність – 8,3 млн м³. Експлуатація полігону ТПВ здійснюється з 1992 р. За 2019 рік на полігон прийнято для захоронення 117 тис. тонн відходів. За рік на полігоні накопичується приблизно 20 тис. м³ фільтрату, який містить високотоксичні речовини. Площа полігону, в основному, використана, тому полігон потребує розширення, а заповнені робочі карти для складування потребують рекультивациі.

У Івано-Франківській МТГ збирання, заготівлю відходів як вторинної сировини здійснюють такі суб'єкти господарювання: КП "Полігон ТПВ" (папір, пластик, скло), ТОВ "ВІЗА-ВТОРМА" (папір, пластик, скло), ПрАТ "АТП-0928" (папір, пластик, скло), ТзОВ "Прибиральник" (ПЕТ-пляшка).

Отже, для Івано-Франківської МТГ характерним є низький рівень перероблення й утилізації ТПВ та високий показник їх захоронення на полігонах. Загальний обсяг накопичених відходів зростає, але в останні роки темпи зростання зменшилися.

Ймовірний стан поводження з відходами, якщо проєкт ДДП не буде затверджено.

У випадку, якщо проєкт ДДП не буде затверджений, а заходи не будуть реалізовані, стан поводження з відходами на території ОТГ більш ймовірно залишатиметься на рівні сучасних показників.

Розвиток системи поводження з побутовими та промисловими відходами є одним із першочергових завдань органів влади у сфері охорони навколишнього природного середовища. В цій сфері також розроблені програми державного і регіонального рівня; очікується, що їх реалізація забезпечить досягнення екологічних стандартів в сфері поводження з відходами і на місцевому рівні.

Зелені насадження і природоохоронні зони

Загальна площа зелених насаджень на території м. Івано-Франківська – 1140 га. Загальна площа існуючих об'єктів благоустрою зеленого господарства міста (крім парків) становить 161,1 га, з них 29,8 га – зелені насадження вздовж доріг, 131,3 га – зелені насадження на прибудинкових територіях. Площа меж ділянок існуючих об'єктів благоустрою зеленого господарства, винесених в натурі, складає 155,1 га.

⁹ Джерела: Довкілля Івано-Франківщини: Статистичний збірник, 2016; Довкілля Івано-Франківщини: Статистичний збірник, 2020

Догляд за 43,5 га зелених насаджень (сквери – 14,86 га, вуличні насадження 28,64 га) здійснює ПрАТ "Зелене господарство".

Івано-Франківськ має велику кількість парків і скверів для відпочинку, серед яких: Парк культури та відпочинку ім.Т.Шевченка (в минулому — Парк цесаревої Ельжбети); Парк "Воїнів-Інтернаціоналістів" (в минулому — "Піонерський", вул. Василянок); Парк на Молодіжній (вул. Молодіжна); Меморіальний сквер (в минулому — міський цвинтар, так званий Станіславівський некрополь, вул. Степана Бандери); Сквер Слави (вул. Лепкого); Привокзальний сквер (пл. Привокзальна).

На території Івано-Франківської міської ради розташовано 8 територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею 64,46 га, з них 1 загальнодержавного значення (дендропарк "Дружба") та 7 місцевого значення.

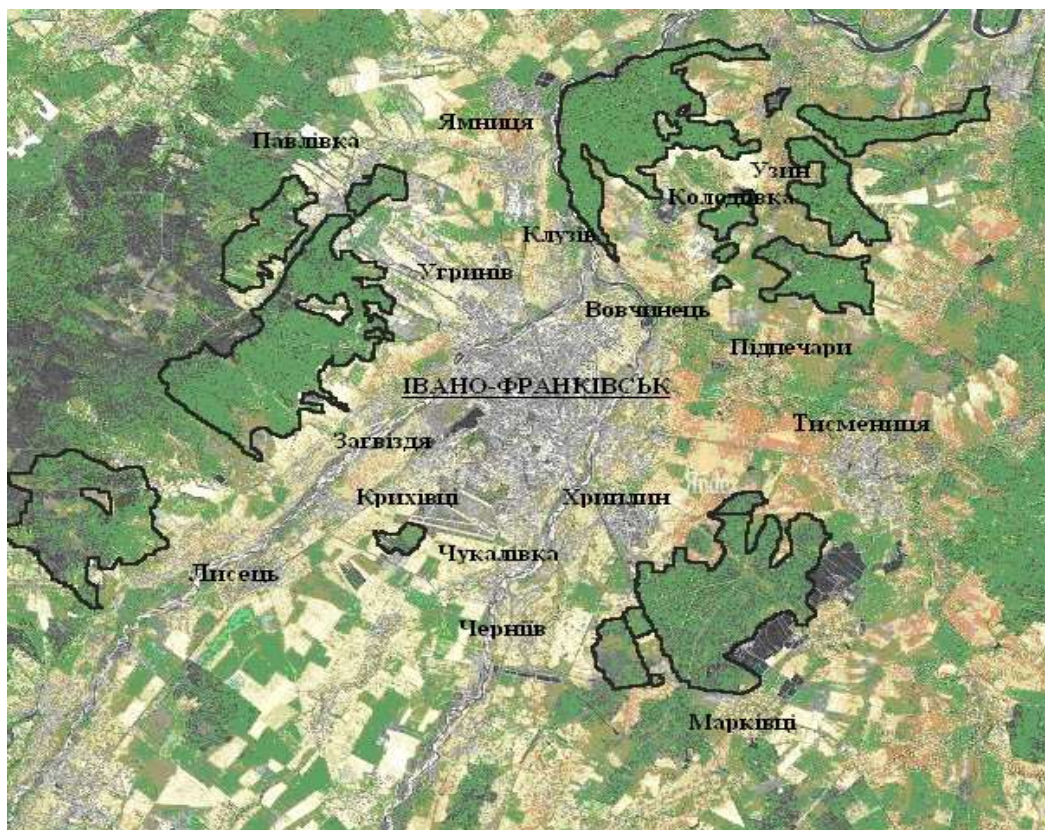
Результати інвентаризації зелених насаджень, проведені Українським науково-дослідним інститутом гірського лісівництва імені П. С. Пастернака, показують, що дендрофлора міста Івано-Франківська представлена 113 видами і формами деревно-кущових рослин, які відносяться до 61 роду та 29 родин. У структурі зелених насаджень міста домінують представники таких родин: Rosaceae, Betulaceae, Pinaceae, Salicaceae, Cupressaceae, Aceraceae, Fagaceae.

Максимальна площа квітників зосереджена на Вічевому майдані (23%). Квітники є також у сквері А. Міцкевича, на Північному бульварі і на вул.Валовій. Більше половини мають добрий стан, 39% – задовільний, 8% – незадовільний.

У структурі лісових земель приміської зони переважають лісовкриті площі, частка яких становить 95%. Незімкнуті лісові культури і лісові розсадники займають відповідно 1,2% та 0,2% території. Не вкриті лісовою рослинністю землі (лісові галявини і зруби) розміщені на 184 га. 105 га земель лісового фонду зайнято лісовими шляхами, просіками і протипожежними розривами.

Нелісові землі зеленої зони міста утворені сільськогосподарськими угіддями, водними, болотними екосистемами тощо. Загальна площа земель сільськогосподарського використання становить 51 га. У їхній структурі переважають сіножаті (78%), а рілля і багаторічні насадження (сади, ягідники та ін.) становлять відповідно 16 і 6%. Площа, зайнята водними і болотними екосистемами, становить 18,5% нелісових земель міської лісопаркової зони. 135 га лісового фонду постійного користування зайнято трасами, на 7 га розміщені різноманітні садиби і споруди.

Розміщення лісопаркової частини лісів зеленої зони Івано-Франківська є доволі фрагментарним (Рис. 3.10). Основні лісовкриті площі розташовані на північно-західній, північно-східній і південно-східній околицях міста. Практично відсутні комплексні деревні насадження у південно-західному і південному напрямках у районі сіл Крихівці, Чукалівка і Чернів, а також на східній околиці Івано-Франківська у напрямку до м. Тисмениця.

— межі лісопаркової частини лісів зеленої зони міста

Рис.3.10. Карта-схема розташування приміських лісопаркових насаджень. Відсутні лісопаркові насадження і на північній периферії Івано-Франківська.

Остання є чи не найбільш екологічно проблемною зоною, що зумовлено як впливом одного з найпотужніших забруднювачів навколишнього природного середовища на Прикарпатті – ПрАТ "Івано-Франківськцемент", розташованого у с.Ямниця, так і надходженням полютантів із більш віддалених джерел, розміщених у цьому напрямку (зокрема від Бурштинської ТЕС).

Земельні ресурси та ґрунти.

Ґрунт це дуже специфічний компонент біосфери, оскільки він не тільки геохімічно акумулює компоненти забруднень, але й виступає як природний буфер, що контролює міграцію хімічних елементів і сполук в атмосферу, гідросферу й біомасу. Ґрунти в силу своїх природних властивостей здатні накопичувати значні кількості забруднюючих речовин. Відома велика кількість прикладів прямих та опосередкованих антропогенних впливів навколишнього середовища на ґрунти, що сприяють їх забрудненню.

Забруднення ґрунту виявляється в основному у двох формах:

1. Фізичні зміни, пов'язані з різними агентами, що насамперед механічно діють, змінюючи структуру ґрунтів. Вони здатні привести до істотних навантажень на екосистему. Як правило, це ґрунти антропогенного походження, що були піддані значним

фізичним навантаженням, тобто сильно змінені ґрунти. Це стосується більшої частини ґрунтів, що виникають на місці поселень або промислових підприємств.

2. Хімічне забруднення, викликане речовинами, що діють у вигляді газів, розчинів або твердих фракцій, не спричиняючи при цьому, принаймні в початковій стадії, змін фізичного характеру. Цей вид забруднення превалює у порівнянні з фізичними змінами.

Мікроелементи, що надходять із різних джерел, надходять в кінцевому підсумку на поверхню ґрунту, і їхня подальша доля залежить від його хімічних і фізичних властивостей. Тривалість перебування забруднюючих компонентів у ґрунтах набагато більша, ніж в інших частинах біосфери. Добре відома глобально-екологічна роль ґрунту як природного фільтра для різного роду техногенних забруднювачів, серед яких особливе місце займають важкі метали.

Основними компонентами – забруднювачами ґрунтів є: ртуть, свинець, марганець, в меншій мірі – мідь, цинк, барій, олово. З точки зору придатності ґрунтів для вирощування сільсько-господарських культур, близько 60% території міста характеризувався як небезпечно по одному або декількох показниках.

Івано-Франківська філія державної установи «Інститут охорони ґрунтів України» здійснює державну політику у сфері збереження, відтворення та охорони родючості ґрунтів, ведення їх державного моніторингу, поліпшення якості сільсько-господарської продукції та сировини в Івано-Франківській області.

Ймовірний стан земельних ресурсів та ґрунту, якщо проєкт ДДП не буде затверджено.

У випадку, якщо проєкт ДДП не буде затверджений, а заходи не будуть реалізовані, стан земельних ресурсів на території міста більш ймовірно залишатиметься на рівні сучасних показників

Аналіз захворюваності

У 2020 році загальна та первинна захворюваність населення Івано-Франківської МТГ, порівняно з 2019 р., дещо знизилась в розрізі всіх нозологій, окрім пневмоній : 2972 осіб захворіло на пневмонії у 2020 р. проти 747 вип. у 2019 р., що зумовлено ростом числа вірусно-бактеріальних пневмоній на фоні коронавірусної хвороби.

Таблиця 3.3

Основні показники загальної та первинної захворюваності дорослого населення ІФ МТГ у 2019-2020рр.(на 100 тис. дор. нас.)

Нозологія	Загальна захворюваність				Первинна захворюваність			
	2019 рік		2020 рік		2019 рік		2020 рік	
	Абс.ч.	На 100 тис	Абс.ч.	На 100 тис	Абс. ч.	На 100 тис	Абс. ч	На 100 тис
Анемії	1104	529,3	460	220,0	154	73,8	87	41,7
Диф. зоб II-III ст.	257	123,2	226	108,4	20	9,6	15	7,2
Тиреотоксикоз	237	113,6	207	99,2	43	20,6	16	7,7
Цукровий діабет	8623	4134,3	8410	4032,2	712	341,4	479	229,7
- в т.ч. інсуліне залежний	432	207,1	443	212,4	3	1,4	8	3,8
Ревматизм	848	406,6	807	386,9	8	3,8	2	1,0
Гіперт.хвороба (всі форми)	62039	29744,9	36304	17406,1	3437	1647,9	2778	1331,9
ІХС	42677	30461,7	23677	11352,1	2276	1091,2	1329	637,2
- в т.ч. зі стенокардією	8959	4295,4	4728	2266,9	361	173,1	236	113,2
інфаркти міокарду	233	111,7	188	90,1	233	111,7	188	90,1
ЦВЗ	11069	5307,1	7293	3496,7	1598	766,2	1421	681,3
Інсульти	529	253,6	557	267,1	529	253,6	557	267,1
Пневмонії	747	358,2	2972	1424,9	747	358,2	2972	1424,9
Хр. бронхіти	4557	2184,9	3482	1669,5	187	89,7	106	50,8
Бронх, астма	1066	511,1	681	326,5	53	25,4	56	26,8
Виразкова х-ба шлунку і 12-ї ки	3157	1513,6	1205	577,7	177	84,9	153	73,4
Цирози печінки	287	137,6	211	101,2	33	15,8	34	16,3
Хронічні гепатити	1654	793,0	844	404,7	126	60,4	80	38,4
РА	488	234,0	432	207,1	20	9,6	20	9,6
ДАОА	3646	1748,1	2686	1287,8	652	312,6	406	194,7
Хр.гломерулоне фр.	116	55,6	116	55,6	6	1,9	6	2,9

Дуже незначно зросла загальна та первинна захворюваність на інсулінозалежний цукровий діабет з 432 вип. у 2019 р. до 443 вип. у 2020р., на інсульти - 557 вип. проти 529 у 2019 р., що на 29 вип. більше.

Геморагічних інсультів зареєстровано 63 вип., це 11,3% від загальної кількості інсультів, проти 77 вип. у 2019 р. (і 14,5% від загального числа інсультів).

Загальна кількість інсультів на ґрунті гіпертонічної хвороби (ГХ) збільшилась з 478 вип. в 2019 році до 510 в 2020 році, проте питома їх вага в загальній структурі інсультів залишається практично незмінною і становить 90,4% проти 91,3% від всіх зареєстрованих інсультів в 2020р.

Звертає на себе увагу зниження кількості інсультів серед населення працездатного віку, яких в 2020 р. зареєстровано 85 (15,2%) вип. проти ПО (20,8%) в 2019 р., що на 25 менше. Це може свідчити про ефективність для пацієнтів гіпотензивної терапії завдяки дії урядової програми «Доступні ліки».

Померло від інсультів у 2020 р. 124 пацієнти, що складає 22,2% від загальної кількості пацієнтів з інсультами проти 110 осіб (20,8%) у 2019 р. Померло 13 осіб від ГРМК в

працездатному віці у 2020 р., що становить 2.3% від загальної кількості інсультів проти 14 (12,7%) у 2019 р.

У 2020 р. захворюваність на інфаркт міокарду знизилась до 191 вип. з 233 у 2019 р., що на 42 вип. менше. Інфарктів міокарду на фоні гіпертонічної хвороби зареєстровано 122, що становить 63,9% проти 144 вип. (61,8%) в 2019р., що пов'язано з карантинними обмеженнями та відсутністю планових прийомів лікарів в амбулаторно-поліклінічних закладах.

Знизилось число померлих від інфаркту міокарду з 27 у 2019 р. до 21 у 2020р., з них в працездатному віці 4 (2,1%) проти 6 (2,6%) у 2019 році.

На «диспансерному» обліку у лікарів-кардіологів поліклінічних закладів ІФ МТГ під спостереженням у 2020 р. перебувало 2695 осіб зі складною кардіологічною патологією. Більшу частину із них складають пацієнти з перенесеними 8ТЕМІ чи поп-8ТЕМІ інфарктом міокарда, які спостерігаються кардіологами до 2-х років.

У 2020 р. спостерігалось значне зниження загальної ендокринної захворюваності з 20909 до 15292 вип (на 100 тис.нас.- 7331,8 проти 10024,9), що на 5617 вип. менше, за рахунок неповної перереєстрації пацієнтів через карантинні обмеження з приводу епідемії коронавірусної інфекції. Значно зменшилась загальна захворюваність населення на дифузний зоб І ст.- 855 вип. проти 1154 вип. у 2019 р., на цукровий діабет - до 8410 вип. проти 8623 вип. у 2019р. Дещо зросла захворюваність на вузловий зоб - до 819 вип. у 2020р. проти 809 у 2019 р., на цукровий діабет І типу - до 493 вип у 2020 р. проти 432 вип у 2019 р.

На жаль, збільшилась кількість ускладнень цукрового діабету, зокрема діабетичних нефропатій з 475 вип. у 2019 р. до 520 вип. у 2020р., ретинопатій з 496 вип. у 2019р. до 514 вип. у 2020р., що потребує посиленої роботи сімейних лікарів з групами ризику захворювання на цукровий діабет з метою раннього виявлення та адекватного лікування пацієнтів.

Зменшилась захворюваність на нецукровий діабет на 5 вип.

У 2020 році спостерігається зниження первинної захворюваності на ендокринні хвороби на 596 вип., в показнику на 100 тис. нас. 290.5, це на 26% менше числа виявлення ендокринних захворювань у 2019 році. Також у 2020 році пацієнтів з цукровим діабетом (ЦД) вперше виявлено 479 вип. проти 712 у 2019р. Діабетичне ураження нирок діагностовано у 6,2% хворих на ЦД. Серед ускладнень переважають: ретинопатія сітківки очей - 23,9%, діабетична катаракта - 17,1%, діабетична нефропатія становить 24,2%, тощо.

Зареєстровано 20 пацієнтів з діабетичними гангренами проти 26 в 2019 р., проведено 5 високих ампутацій нижніх кінцівок у хворих на Ц Д ІІ типу проти 5 в 2019 році. У зв'язку з карантинном значно погіршилося стаціонарне оздоровлення хворих на ЦД.

Всього 203 хворих з ЦД оздоровлено в умовах стаціонару (КНП ЦМКЛ) та денних стаціонарів поліклінік. В основному лікування проводилося в амбулаторних умовах.

Впродовж 2020р. отримували інсулін 1249 хворих всі забезпечувалися препаратами інсуліну безоплатно (за кошти державного та міського бюджету). Станом на 01.01.2021р. потребує препаратів інсуліну - 1140 дорослих хворих на цукровий діабет та 81 дитина у віці 0-18 років.

На інвалідність з приводу ендокринних захворювань у 2020 році вийшло 28 осіб проти 42 у 2019 році, з них з приводу цукрового діабету-18 осіб проти 25 за 2019 рік.

Медична допомога пацієнтам з нефрологічними захворюваннями надається в КНП «ЦМКЛ» у відділенні гемодіалізу, де розгорнуто 3 діалізні зали на 9 діалізних місць. Відділення працює в цілодобовому режимі в 4 діалізні зміни. У 2020 році проведено 8010 процедур гемодіалізу (ГД) проти 7640 процедур за 2019 рік, що на 370 більше в 2020 р. - за рахунок того, що у 2020р. на ГД поступило 6 нових пацієнтів з термінальною стадією хронічної ниркової недостатності (ХНН). Всього за 2020р. було проліковано методом ГД 85 пацієнтів проти 74 за 2019 р. На 01.01.2021 р. 51 пацієнт продовжує лікування методом програмного ГД.

У 2020 році 8 пацієнтів, які перебували на ГД померло (13,3%) проти 4 (6,9%) за 2019 рік. Причиною смерті пацієнтів стали у 2 випадках серцево-судинні ускладнення, у 5 - коронавірусна хвороба, 1 пацієнт помер з інших причин.

За 2020 р проліковано 25 пацієнтів з гострою патологією нирок (ГПН), що потребували замісної ниркової терапії, що у порівнянні з 2019р. знизилось на 41,9%, однак смертність зросла на 5.25%, що можна пояснити важкістю стану пацієнтів на ґрунті поліорганної недостатності в поєднанні з COVID-19.

У 2020 році виявлено хворих з вперше в житті встановленим діагнозом онкологічних (злоякісних) захворювань - 659 проти 784 в 2019 році, що на 125 осіб менше (в області у 2020 році виявлено всього хворих на онкопатологію 3341 проти 3956 у 2019 р).

Кількість зареєстрованих випадків раку у 2020 р. складає 728 вип. проти 841 вип. у 2019 р. (на 100 тис.нас. - 279.4 проти 326,2 у 2019 р.), що свідчить про недостатнє виявлення онкопатології. При профоглядах виявлено 62 вип. (9,4%) проти 173 вип. (22,1%) за 2019 рік, зменшення виявлення онкопатології при профілактичних оглядах пов'язано з карантинними обмеженнями.

У 2020 році виявлено 136 хворих з у 4 ст. раку, проти 120 за 2019 рік, що становить 20,6% від всіх виявлених випадків проти 15,6% за 2019 р. Реєструються високі показники занедбаності раку прямої кишки, обідкової кишки, простати та раку сечового міхура, зросла занедбаність раку шийки матки, та раку щитовидної залози. Відсутня в 2020 році занедбаність раку шкіри, губи, тіла матки, що є позитивним.

Смертність на 100 тис.населення від онкопатології у 2020 році склала 142.4 на 100 тис.нас. проти 133.4 за 2019 рік.

Позитивними показниками є зменшення числа онкологічних пацієнтів, які померли до 1 року від часу встановлення діагнозу - 20.5% у 2020р. проти 21.0% у 2019р. та зростання числа пацієнтів, які живуть більше 5 років після встановлення діагнозу - 61,9% у 2020р. проти 59,9% у 2019 р.

Загальна захворюваність на туберкульоз населення Івано-Франківської МТГ у 2020 році склала 57 вип., що становить 27.2 на 100 тис.нас. проти 77 вип. (37.3 на 100 тис.нас.) у 2019 р. Захворюваність на позалегеновий туберкульоз - зареєстровано 6 вип.(10,9%) у 2020р. проти 8 вип. (14,0%) у 2019р. Захворюваність на туберкульоз легень за 2020 р.- склала 51 випадок, що становить 24,4 на 100 тис. нас. проти 70 вип. за 2019 р., що становить 33,9 на 100 тис. населення.

Захворюваність на деструктивні форми туберкульозу жителів Івано-Франківської МТГ за 2020 року склала 27 вип. (41,2%) проти 21 вип. у 2019р. (38,6%). Зниження кількості випадків туберкульозу за звітній період, ймовірно, пов'язано з епідемією коронавірусної хвороби та введеними карантинними обмеженнями, що унеможливило проведення планових обстежень груп ризику.

При профілактичних оглядах виявлено 27.3% випадків туберкульозу проти 32.7% в 2019 р. У 2020 році профілактичним флюорографічним оглядам підлягало 96341 ос. За 2020 р. оглянуто 49150 осіб, що становить 51,0%, у порівнянні з 2019р.

У 2020 р. виявлено 1 випадок туберкульозу серед дітей та 1 випадок туберкульозу підлітка.

У разі, якщо зміни проєкт ДДП не буде затверджено, всі передбачені заходи не будуть комплексними, інтегрованими та ефективними, адже інерційний характер розвитку ситуації в економіці та соціальному житті міста сприятиме накопиченню екологічних проблем, серед яких значна амортизація комунального обладнання та незадовільний стан інфраструктури, що можуть нести загрози техногенного характеру. Більш того, може виникнути кумулятивний ефект з проблем, що ускладнить існуючу екологічну ситуацію.

Особливу загрозу становитиме проблема накопичення та утилізації твердих побутових та промислових відходів, підвищиться ризик використання небезпечних технологій утилізації ТПВ та будівництва небезпечних об'єктів та підприємств, викиди яких можуть погіршити якість атмосферного повітря, поверхневих та підземних вод, ґрунтів, а це, в свою чергу, може підвищити ризик виникнення новоутворень і хвороб органів дихання в населення, призвести до зниження біорізноманіття тощо.

4. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу

Головною метою Програми є зменшення викидів і скидів забруднюючих речовин у навколишнє середовище, безпечне поводження з промисловими і побутовими відходами, збереження і відновлення біотичного різноманіття, формування безпечних умов життєдіяльності людей, забезпечення екологічної безпеки.

Вплив на навколишнє природне середовище, у тому числі на здоров'я населення, при впровадженні заходів може мати тільки позитивні наслідки.

Ймовірні наслідки для довкілля від реалізації Програми зведені в таблиці.

Таблиця 4.1

Ймовірні наслідки для довкілля від реалізації Програми

Чи може реалізація Програми причинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
Повітря				
1. Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?			•	+
2. Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?			•	+
3. Погіршення якості атмосферного повітря			•	+
4. Появу джерел неприємних запахів?			•	
5. Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			•	+
Водні ресурси				
6. Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?			•	+
7. Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			•	
8. Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?			•	
9. Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			•	+
10. Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			•	+
11. Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			•	+
12. Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?			•	
13. Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			•	+
14. Зміни напрямку або швидкості потоків підземних вод?			•	
15. Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?			•	
16. Забруднення підземних водоносних горизонтів?			•	
Відходи				
17. Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів?			•	+
18. Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки?			•	

19. Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки?			•	
20. Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами?			•	
21. Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			•	
Земельні ресурси				
22. Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?			•	
23. Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			•	
24. Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			•	
25. Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літо генної основи або зміни геологічної структури?			•	+
26. Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?			•	
27. Виникнення конфліктів між ухваленими цілями стратегії та цілями місцевих громад?			•	
Біорізноманіття та рекреаційні зони				
28. Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			•	
29. Зміни у кількості видів рослин або тварин, чисельності або територіальному представництві?			•	+
30. Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?			•	
31. Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			•	
32. Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?			•	
33. Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			•	
34. Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появи естетично неприйнятних місць, руйнування пам'яток природи тощо)?			•	
Населення та інфраструктура				
35. Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території?			•	
36. Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?			•	
37. Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?			•	
38. Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?			•	
39. Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?			•	
40. Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			•	
Екологічне управління та моніторинг				
41. Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			•	
42. Погіршення екологічного моніторингу?			•	
43. Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			•	
44. Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			•	
Інше				
45. Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?			•	

46. Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?			•	
47.Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?			•	
48. Суттєве порушення якості природного середовища?			•	
49. Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			•	
50. Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викличуть значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			•	

На основі оцінок, представлених у таблиці 4.1, можна зробити такі висновки щодо ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Програми:

Атмосферне повітря – позитивний вплив, а саме: зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами внаслідок виконання заходів Програми;

Водні ресурси– позитивні наслідки а саме: підвищення надійності роботи каналізаційних мереж, усунення забруднення підземних вод зменшення надходження забруднюючих речовин в водні ресурси внаслідок виконання заходів Програми.

Відходи- позитивні наслідки за рахунок проведення заходів з придбання та впровадження установок, обладнання та машин для збору, транспортування, перероблення, знешкодження побутових відходів, придбання контейнерів для збору побутових відходів, обладнання контейнерних майданчиків, влаштування станції компостування листя.

Земельні ресурси – наслідки відсутні;

Біорізноманіття – наслідки позитивні: збільшення площі зелених насаджень шляхом створення нових скверів та інших об'єктів озеленення; збереження та покращення стану зелених насаджень на території Івано-Франківської МТГ;

Рекреаційні зони та культурна спадщина. Впровадження Програми не передбачається реалізація завдань, які будуть може вплив на рекреаційні зони та культурну спадщину.

Екологічне управління, моніторинг та інше. Регулярний моніторинг Програми з використанням відповідних індикаторів дозволяє оцінити ймовірність досягнення запланованих цілей і, при необхідності вжити корегувальні заходи.

Населення та інфраструктура – наслідки позитивні: поліпшення санітарноепідеміологічної та санітарно-епізоотичної ситуації на території міста; негативний вплив на стан здоров'я чи захворюваність населення не очікується. При впровадженні заходів Програми, у порівнянні із існуючим станом, очікується позитивний вплив на навколишнє природне середовище, у тому числі на здоров'я населення.

Ймовірні транскордонні наслідки для довкілля. Ймовірність транскордонних наслідків в результаті затвердження та реалізації Програми відсутні.

5. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом

Робоча група з СЕО визначила рейтинг ключових екологічних проблем Івано-Франківської МТГ (табл. 5.1).

Таблиця 5.1

Ключові екологічні проблеми

№ рейтинг	Проблема
1	Забруднення атмосферного повітря викидами автотранспорту
2	Забруднення водних об'єктів скидами забруднюючих речовин із зворотними водами промислових підприємств і підприємств житлово-комунального господарства
3	Низький рівень використання альтернативних джерел енергії
4	Незадовільний стан полігону ТПВ
5	Низький рівень утилізації відходів I-IV класів небезпеки
6	Низька свідомість населення щодо поводження з органічними відходами, зокрема спалювання трави, листя, сухою у домогосподарствах
7	Відсутність підприємств з переробки ТПВ
8	Неконтрольоване поширення інвазійних видів, зокрема борщівника Сосновського та амброзії полинолистої
9	Фізична зношеність і аварійність водопровідних мереж
10	Низький рівень впровадження енергоефективних технологій
11	Незадовільний технічний і санітарний стан міських озер
12	Висока енергоємність та ресурсоємність виробництва
13	Низький рівень екологічної культури у представників бізнесу та населення
14	Незадовільний стан каналізаційних мереж і насосних станцій
15	Відсутність системного екологічного моніторингу та інформування населення про основні показники стану довкілля
16	Слабкі важелі впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження в МТГ

SWOT-аналіз є дієвим інструментом для прийняття стратегічних, коротко- та довгострокових управлінських рішень щодо подальшого удосконалення ДДП з урахуванням регіональних особливостей. Виявлені при проведенні SWOT-аналізу слабкості, можливості і загрози можуть бути використані при прийнятті стратегічних, коротко- та довгострокових управлінських рішень. Результати SWOT - аналізу екологічної ситуації у Івано-Франківській МТГ наведено в таблиці 5.2.

SWOT-аналіз екологічної ситуації в Івано-Франківській МТГ

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none"> 1. Близькість розташування міста до Західної Європи 2. Мінімальні ризики для виникнення техногенних і природних катастроф 3. Зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення 4. Відсутність значних перевищень ГДК забруднюючих речовин у повітрі міста 5. Наявність транспортної інфраструктури для Прикарпатського туристичного хабу 6. Активність, креативність громади 7. Налагоджена комунікація між населенням та відкритість влади 8. Багатогалузева економіка 9. Наявна промислова інфраструктура для створення нових виробництв 10. Інвестиційна привабливість міста 11. Розвинута будівельна галузь 12. Розвиток міста у напрямку євроінтеграції 13. Якісне надання адміністративних послуг, в тому числі через ЦНАП 14. Збереження культурно-архітектурної спадщини та національних традицій 15. Високий освітній потенціал (ВНЗ, альтернативна освіта) 16. Надходження значних фінансових ресурсів від "заробітчач" 17. Сприятливі умови для розвитку високотехнологічного виробництва, ІТ галузі 18. Наявність аеропорту 19. Активні громадські організації, у тому числі тих, що працюють в сфері гендерної рівності та екології 20. Сучасний вигляд міста (житлові будинки, дороги, розвиток інфраструктури, парки, сквери) 21. Близькість до туристичної принади України – Карпат 22. Паспортизація міських озер 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відтік трудових ресурсів 2. Дефіцит робітничих кадрів 3. Невідповідність попиту та потреб ринку праці до пропозиції з підготовки фахівців вищими навчальними та професійно-технічними закладами 4. Низький рівень взаємозв'язків наукових закладів з виробництвом 5. Відсутність вільних земельних ділянок для розширення бізнесу та реалізації інвестиційних проектів 6. Нерегульована забудова міста та зменшення зелених зон 7. Низька активність бізнес-асоціацій 8. Недостатньо розвинута транспортна інфраструктура (паркінги, вело- та пішохідні зони) 9. Зношеність рухомого складу громадського транспорту 10. Недостатнє використання потужностей аеропорту 11. Відсутність дієвої системи роздільного збору, сортування, переробки і утилізації господарсько-побутових відходів 12. Низький рівень переробки та утилізації відходів I-IV класів небезпеки та високий показник їх захоронення на полігонах 13. Відсутність заводу з переробки та сортування ТПВ 14. Низький рівень екологічної свідомості мешканців громади 15. Зношеність підземних комунікацій 16. Недостатня кількість якісних туристичних продуктів для різних цільових груп туристів 17. Зростання рівня криміногенної ситуації в місті, пов'язане із військовими діями на Сході України
Можливості	Загрози
<ol style="list-style-type: none"> 1. Припинення війни на Сході України 2. Подальша інтеграція в ЄС 3. Подальше впровадження реформ, зокрема в частині децентралізації влади 4. Чіткий і зрозумілий зовнішньо-політичний курс України 5. Збільшення рівня доступності до міжнародних фінансових ресурсів 6. Відкриття для підприємств України широкого доступу до зовнішніх ринків 7. Боротьба з корупцією у владі 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ескалація конфлікту на Сході України 2. Поглиблення міжнародної політичної та економічної кризи, зокрема на території країн ЄС 3. Політична нестабільність в Україні 4. Згорання процесу проведення реформ 5. Невідповідність продукції багатьох українських товаровиробників європейським стандартам, що ускладнює вихід товарів на зовнішні ринки

<p>8. Збільшення міжнародної технічної та кредитної допомоги на прийнятних для України умовах</p> <p>9. Стабілізація курсу гривні, зменшення рівня інфляції, зменшення облікової ставки НБУ, що спричинить зменшення кредитних ставок</p> <p>10. Збільшення надходжень прямих інвестицій в економіку України (сприятливий інвестиційний клімат)</p> <p>11. Модернізація виробничих потужностей на підприємствах, запровадження у виробництво новітніх та енергоощадних технологій (державна підтримка та стимулювання)</p> <p>12. Запровадження використання альтернативних джерел енергії</p> <p>13. Ріст купівельної спроможності населення та загальне покращення рівня життя громадян</p> <p>14. Деретуляція економіки</p> <p>15. Приведення законодавства України до міжнародних норм та стандартів</p> <p>16. Покращення рівня екологічної безпеки</p> <p>17. Покращення демографічної ситуації, повернення населення з-за кордону</p>	<p>6. Наявність корупції у владі</p> <p>7. Скорочення міжнародної технічної та кредитної допомоги Україні</p> <p>8. Ріст інфляції, нестабільність національної валюти, високі кредитні ставки</p> <p>9. Скорочення притоку прямих іноземних інвестицій в економіку України</p> <p>10. Збільшення рівня податків</p> <p>11. Неможливість модернізувати виробничі потужності на підприємствах через відсутність ресурсів</p> <p>14. Зниження рівня купівельної спроможності та погіршення рівня життя громадян</p> <p>15. Монополізація економіки</p> <p>16. Зростання вартості енергоресурсів</p> <p>17. Погіршення демографічної ситуації, подальше "старіння" населення</p> <p>18. Скорочення трудових ресурсів через виїзд людей за кордон</p> <p>19. Негативний вплив пандемії COVID-19 на соціально-економічний розвиток Івано-Франківської МТГ</p>
--	---

6. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування

Відповідно до Указу Президента України "Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року" від 30.09.2019 року № 722/2019 має бути забезпечено дотримання Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, які узгоджені з глобальними цілями сталого розвитку до 2030 року, проголошеними резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, зокрема:

- ціль 3 – забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю для всіх у будь-якому віці;
- ціль 6 – забезпечення доступності та сталого управління водними ресурсами та санітарією;
- ціль 11 – забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст, інших населених пунктів;
- ціль 13 – вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та її наслідками;
- ціль 15 – захист та відновлення екосистем суші та сприяння їх раціональному використанню, раціональне лісокористування, боротьба з опустелюванням, припинення і повернення назад (розвертання) процесу деградації земель та зупинка процесу втрати біорізноманіття.

Зобов'язання та заходи у сфері охорони довкілля, сталого використання природних ресурсів визначені наступними документами регіонального та загальнодержавного рівня, а також міжнародними угодами Стороною яких є Україна, зокрема:

на регіональному рівні:

- Обласна екологічна програма „Чистий Дніпро“ в розрізі обласної програми „Будуємо нову Черкащину“ на період до 2021 року, затверджена рішенням Черкаської обласної ради від 22.03.2013 № 21-2/VI.

на загальнодержавному рівні:

- Національний план дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням (розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.03.2016 № 271-р; постановою Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1065 термін виконання заходів НПД продовжено до 2025 року);
- План заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 № 932-р).

на міжнародному рівні:

- Директива № 2003/4/ЄС про доступ громадськості до екологічної інформації та про скасування Директиви № 90/313/ЄС;
- Директива № 2003/35/ЄС про забезпечення участі громадськості у підготовці окремих планів та програм, що стосуються навколишнього природного середовища;
- Директива № 2003/87/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 13 жовтня 2003 року про встановлення схеми торгівлі викидами парникових газів у рамках Співтовариства та внесення змін і доповнень до Директиви Ради 96/61/ЄС із змінами і доповненнями, внесеними Директивою 2004/101/ЄС;
- Директива № 2008/50/ЄС про якість атмосферного повітря та чистіше повітря для Європи; - Рамкова директива № 2008/98/ЄС Європейського парламенту та Ради від 19 листопада 2008р. "Про відходи та скасування деяких Директив";
- Директива Ради № 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 року "Про захоронення відходів"; - Директива № 98/83/ЄС про якість води, призначеної для споживання людиною, зі змінами і доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) № 1882/2003 і Регламентом (ЄС) 596/2009;
- Директива № 2010/75/ЄС про промислові викиди;
- Конвенція про біологічне різноманіття, підписану від імені України 11 червня 1992 року у м. Ріо-де-Жанейро (Бразилія) і (ратифіковано Верховною радою України 29 листопада 1994 року);
- Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення головним чином як середовище існування водоплавних птахів (Рамсарська конвенція, м. Рамсар, Іран, 1971 рік).

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України від 01.07.2015 за № 562-VIII, та Директива

2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Засади екологічної політики України визначені Законом України "Про основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року" від 28.02.2019 № 2697-VIII.

В цьому законі СЕО згадується в контексті засад державної екологічної політики, інструментів її реалізації та показників ефективності такої політики.

Зокрема, одним з показників оцінки реалізації державної екологічної політики є показник 29 "Державні та місцеві плани та програми, щодо яких проведено стратегічну екологічну оцінку – відсотків загальної кількості", які очікується на рівні 100 відсотків.

Стратегія розвитку системи управління державними фінансами на 2017 – 2020 роки, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.02.2017 № 142, основною метою є створення надійної бази для стратегічного та бюджетного планування як на короткостроковий, так і на середньостроковий період. Прогнозування повинно бути технічним неупередженим процесом, що забезпечуватиме реалістичні очікування щодо темпів розвитку економіки та впливу реформ як в суспільстві, так і для головних розпорядників коштів під час планування їх діяльності.

Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 385, та план заходів на 2018-2020 роки з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 12.09.2018 № 733, що визначає цілі державної регіональної політики та основні завдання центральних та місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, спрямовані на досягнення зазначених цілей, а також передбачає узгодженість державної регіональної політики з іншими державними політиками, які спрямовані на територіальний розвиток.

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695, та передбачає запровадження нових підходів до державної регіональної політики у новому плановому періоді, а саме: перехід до територіально спрямованої політики розвитку на основі стимулювання використання власного потенціалу територій, надання підтримки окремим територіям, що характеризуються особливими проблемами соціально-економічного розвитку, високим історико-культурним потенціалом, екологічними умовами та потребами охорони навколишнього природного середовища.

7. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

Наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки реалізації завдань Програми для біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту (включаючи техногенного), природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

Під кумулятивним впливом розуміється сукупність впливів від реалізації планованої діяльності та інших, що існують або плануються в найближчому майбутньому видів антропогенної діяльності, які можуть призвести до значних негативних або позитивних впливів на навколишнє середовище або соціально-економічні умови.

В процесі стратегічної екологічної оцінки був здійснений аналіз впливу реалізації рішень проєкту Програми як на окремі компоненти навколишнього природного середовища, так і сукупний вплив на природні процеси та комплекси. Значного негативного впливу під час планованої діяльності на довкілля та здоров'я населення не передбачається.

Серед ключових наслідків реалізації документа державного планування, а також з огляду на нетривалий період реалізації проєкту ДДП (2021-2030 роки), доцільно виділити:

Вплив на атмосферне повітря. В результаті реалізації Програми передбачається впровадження заходів реконструкції, ремонту, термомодернізації, що має призвести до зниження викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та покращення його стану.

Вплив на водні ресурси. Програма передбачає виконання заходів, реалізація яких призведе до покращення стану водних ресурсів на території міста.

Відходи. Програма передбачає виконання заходів, реалізація яких призведе до більш раціонального поводження з відходами.

Вплив на земельні ресурси. Внаслідок реалізації Програми не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози.

Вплив на біорізноманіття та рекреаційні зони. В Програмі не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття.

На території Івано-Франківської МТГ об'єкти природно-заповідного фонду державної місцевого значення, території та об'єкти Смарагдової мережі, водно-болотні угіддя міжнародного значення відсутні.

Вплив на клімат. Погіршення клімату і мікроклімату в результаті реалізації Програми не очікується, оскільки відсутні причини, які призводять до їх зміни. Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, також відсутні.

Вплив на культурну спадщину. Реалізація Програми не призведе до негативного впливу на наявні об'єкти історико-культурної спадщини.

Вплив на населення та інфраструктуру. Програма не передбачає появу нових ризиків для здоров'я населення регіону. Більше того, в наслідок виконання передбачених заходів, має знизитися рівень захворюваності населення міста.

Екологічне управління, моніторинг. Програма не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки.

Кумулятивний вплив. Ймовірність того, що реалізація Програми призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

Синергічний вплив. Сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії 2-х або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту - відсутні.

Коротко-, середньо- та довгострокові (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років) наслідки – негативні наслідки коротко-, середньо- та довгострокові від реалізації Програми відсутні.

Постійні і тимчасові, позитивні і негативних наслідки – негативні наслідки постійного і тимчасового характеру від реалізації заходів Програми відсутні. Позитивні наслідки зазначені вище окремо для компонентів навколишнього, соціального та культурного середовища МТГ.

Транскордонний вплив. Транскордонний вплив під час реалізації положень Програми відсутній.

Таким чином, реалізація Програми не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація багатьох оперативних завдань Програми має призвести до покращення екологічної та соціальної ситуації в місті.

Затвердження Програми, зважаючи на комплексність рішень, що обумовлюється необхідністю збалансованого розвитку екологічної складової, а також наукові дослідження у цій галузі у короткостроковий період (1-3 роки) буде мати незначний вплив на стан довкілля, який буде обумовлений впливом існуючих незмінних факторів.

Реалізація положень Програми буде мати позитивний вплив на рівень здоров'я населення, тобто сприятиме зниженню рівня захворюваності населення, що є важливим індикатором розвитку на середньостроковий та довгостроковий період. У разі продовження розпочатої роботи вплив не буде відрізнятися від короткострокового.

У порівнянні з нульовою альтернативою вплив на довкілля оцінюється як незначний, оскільки, як зазначалося вище, буде обумовлений впливом існуючих незмінних факторів.

8. Заходи, яких передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

Головною метою Програми метою є зменшення викидів і скидів забруднюючих речовин у навколишнє середовище, безпечне поводження з промисловими і побутовими відходами, збереження і відновлення біотичного різноманіття, формування безпечних умов життєдіяльності людей, забезпечення екологічної безпеки.

Виконання передбачених Програмою природоохоронних заходів можливе лише за умови сприяння їх реалізації з боку органів місцевого самоврядування, керівників підприємств, установ і організацій, громадських організацій та населення міста.

Основними шляхами розв'язання проблемних питань екологічного спрямування у громаді є комплекс природоохоронних заходів, які здійснюватимуться у соціально-економічній та культурній сферах. Ці заходи пов'язані зі зменшенням шкідливого впливу на навколишнє природне середовище, забезпеченням раціонального використання природних ресурсів і базуються на прийнятті екологічно обґрунтованих управлінських рішень з урахуванням позиції громадськості.

Пріоритетним є вирішення наступних проблем:

Забруднення атмосферного повітря

Для розв'язання проблеми необхідно забезпечити:

- збільшення парку громадського транспорту (тролейбусів, автобусів), які працюють на газі та електроприводі, будівництво та реконструкція троллейбусних ліній;
- розширення мережі автомобільних доріг з поліпшеним покриттям;
- збільшення площі зелених насаджень на території міста;
- здійснення повітроохоронних заходів на підприємствах, які забруднюють атмосферне повітря;
- раціональну організацію транспортних потоків у місті у відповідності до Комплексної схеми організації дорожнього руху.

Поводження з твердими побутовими відходами

Для розв'язання проблеми необхідно забезпечити:

- будівництво сучасного сміттєпереробного комплексу з системою очищення та утилізації фільтрату, який утворюється в процесі біологічного розкладу ТПВ;
- необхідну кількість контейнерних майданчиків і контейнерів;
- функціонування системи роздільного збирання побутових відходів;
- придбання та встановлення урн, що сприятиме зменшенню кількості сміття на газонах, квітниках, доріжках та ін.

Водовідведення

Для розв'язання проблеми необхідно забезпечити:

- проектування та будівництво головного каналізаційного колектора від перехрестя вулиць Надрічна-Максимовича в м.Івано-Франківську до КОС в с.Ямниця;
- реконструкцію каналізаційних дюкерних переходів через р. Бистрицю Солотвинську в районі вулиці Максимовича та через р. Бистрицю Надвірнянську в районі вул. Незалежності;
- будівництво дощових колекторів у центральній частині міста з переключенням дощових решіток на дощові колектори;
- заміну застарілого технологічного обладнання та проведення необхідних ремонтних робіт на спорудах та мережах водопостачання і водовідведення, автоматизацію роботи насосних станцій;
- створення інформаційно-розрахункового комплексу інженерних мереж водопостачання та водовідведення.

Будівництво та реконструкція дамб

Для розв'язання проблеми необхідно забезпечити:

- спорудження лівобережної дамби на р. Бистриця Солотвинська на ділянці від автомобільного мосту по вул. Галицька до залізничного мосту у м.Івано-Франківську;
- виконання реконструкції дамби на річці Бистриця Надвірнянська в с. Угорники Івано-Франківської міської ради (включно з виготовленням ПКД).

Для забезпечення сталого розвитку міської громади необхідним є:

- раціональне використання земельних, водних, рекреаційних та інших природних ресурсів, створення умов для їхнього відновлення;
- видалення зелених насаджень на окремих об'єктах благоустрою зеленого господарства в межах території Івано-Франківської МТГ (парках, скверах, рекреаційних зонах; на прибудинкових територіях; берегозахисних ділянках та водоохоронних зонах) здійснювати виключно у надзвичайних та аварійних ситуаціях

відповідно до оформленого акту обстеження зелених насаджень відповідною комісією Департаменту благоустрою;

- Поліпшення санітарно-гігієнічного й екологічного стану шляхом впровадження сучасних технологій збирання, вилучення, переробки та знешкодження промислових і побутових відходів, запобігання забрудненню атмосферного та водного басейнів, земельних ресурсів;

Удосконалення системи управління та формування всіх видів інфраструктури у місті в галузі охорони навколишнього природного середовища:

- захист природно-ресурсного і соціально-демографічного потенціалів від деградації;

- забезпечення випереджувального розвитку нових екологічних, природничих знань, зміна світоглядних принципів розвитку суспільства;

- розробка пропозицій щодо прийняття нових нормативно-правових актів з питань: охорони довкілля, землекористування, а також регулювання та забудови Івано-Франківської МТГ;

- виконання заходів, передбачених Програмою, матиме позитивний вплив на всі складові довкілля, поліпшення загального екологічного та естетичного стану території Івано- Франківської МТГ;

Виконання Програми дозволить:

- покращити стан атмосферного повітря та створити умови щодо подолання негативних наслідків змін клімату;

- поліпшити екологічне природне середовище та естетичну привабливість міста;

- розширити площі озеленення Івано-Франківської МТГ та створити нові об'єкти зеленого господарства;

- знизити негативний вплив на зелені насадження і рослинність зеленої зони міста;

- провести додаткову посадку дерев на вулицях;

- покращити якісний стан води (шляхом реконструкції міських очисних споруд, обладнання локальними очисними спорудами витоків зливової каналізації);

- вирішити проблеми очищення території Івано-Франківської МТГ від сміття, розміщення і захоронення побутових відходів, які не утилізовані, в т.ч. небезпечних;

- підвищити екологічну свідомість громадян.

9. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)

Під час підготовки звіту про стратегічну екологічну оцінку визначено доцільність і прийнятність планованої діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки довкілля, а також оцінено вплив на навколишнє середовище, прогноз впливу на навколишнє середовище, виходячи із особливостей планованої діяльності з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов.

У контексті стратегічної екологічної оцінки Програми були розглянуті два сценарії розвитку:

- оптимістичний, який демонструє позитивну динаміку, яка можлива за умови успішної реалізації Програми;
- гіпотетичний «нульовий», за яким не розробляється і не затверджується Програма, за яким більшість зовнішніх загроз і багато внутрішніх проблем з високою ймовірністю погіршать існуючу екологічну ситуацію.

Програма побудована на засадах збалансованого (сталого) розвитку, а тому не потребує альтернативних варіантів розвитку. Якщо в якості альтернативи розглядати "нульовий сценарій", тобто опис, прогнозування та оцінку ситуації у випадку незатвердження Програми, то реалізація такої альтернативи не дасть змоги збільшити позитивні впливи на довкілля і здоров'я населення, які мають бути наслідком виконання заходів Програми, і не забезпечить поступу у досягненні збалансованого (сталого) розвитку Івано-Франківської міської ТГ.

Напрями розвитку включають природоохоронну складову й спрямовані на забезпечення цілей забезпечення високого рівня охорони і зменшення впливів на довкілля.

За результатами аналізу визначено, що в рамках гіпотетичного сценарію подальший сталий розвиток міста є дещо ускладненим, і цей сценарій призводить до погіршення екологічної ситуації в межах міста, продовження подальшого неефективного використання екологічних ресурсів.

Результати проведення цільового аналізу планованих завдань щодо їх відповідності цілям охорони довкілля, визначених на місцевому, регіональному та національному рівнях, виявили необхідність прийняття Програми.

В інтересах ефективного та сталого розвитку міста та підвищення якості життя населення найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованої Програми.

При підготовці звіту про стратегічну екологічну оцінку труднощі не були виявлені.

10. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

На підставі проведеного аналізу зроблено висновок, що Програма відповідає державним та регіональним стратегічним документам, реалізація заходів Програми не справить значного негативного впливу на стан довкілля та здоров'я населення.

Значущі наслідки для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, повинні відслідковуватися під час реалізації Програми, зокрема, з метою виявлення непередбачених несприятливих наслідків і вжиття заходів щодо їх усунення.

Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості. Згідно розділу 5 статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» замовник здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля.

Замовник у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа (Програми) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення непередбачених звітом про СЕО негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів щодо їх усунення.

Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дає можливість отримати інформацію про реалізацію Програми;
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами виконавчої влади;
- перевірки того, що Програма виконується відповідно до ухваленого документа, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

При здійсненні моніторингу основну увагу належить приділяти заходам передбаченим в сфері охорони довкілля для досягнення стійкості природного середовища до антропогенних навантажень та забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов життєдіяльності населення:

- стан виконання Програми заходів шляхом порівняння фактично отриманих значень індикаторів оцінки результативності виконання завдань і їх прогнозних значень;
- обсяг фінансування заходів з охорони навколишнього природного середовища;
- обсяги коштів міжнародної технічної допомоги, кредитів, інвестиційних ресурсів фінансових установ спрямованих у заходи з охорони навколишнього природного середовища, залучені громадою.

У сфері охорони повітряного басейну необхідно перевіряти:

- виконання технологічних та санітарно-технічних заходів (впровадження нових мало- та безвідходних технологій на промислових підприємствах, модернізація існуючих об'єктів тепло-енергопостачання, впровадження теплових установок сучасного типу з використанням природних джерел енергії, тощо);
- зменшення / збільшення обсягів викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря стаціонарними та пересувними джерелами забруднення.

Контроль за охороною водних ресурсів включає нагляд за відведенням та очищенням поверхневих стічних вод з території міста, встановленням меж прибережних захисних смуг та додержанням на їх території режимів господарської діяльності, благоустроєм водних рекреаційних зон, а також за виконанням технологічних та технічних заходів на промислових об'єктах

Ефективність роботи систем водопостачання та каналізування (в тому числі зливової каналізація) визначається за результатами лабораторних досліджень якості питної води та води водних об'єктів у пунктах водокористування населення за хімічними та бактеріологічними показниками.

Спеціалізовані лабораторії органів санітарно-гігієнічного контролю повинні вести облік найбільш потужних джерел шуму, вібрації та електромагнітного випромінювання на території міста.

Впливи виконання документа державного планування на довкілля, у тому числі на здоров'я населення, можуть бути виявлені в результаті моніторингу реалізації проєктних рішень документа державного планування, які мають прямі наслідки на стан навколишнього середовища, умови життєдіяльності та здоров'я населення.

Моніторинг даних впливів можливо здійснювати за наступними показниками:

- частка створення зелених насаджень загального користування, га/ % від загальної площі населеного пункту;

- кількість промислово-виробничих підприємств, що мають проекти організації санітарно-захисної зони та ступінь їх реалізації, одиниць із загальної кількості зареєстрованих підприємств;
- кількість домогосподарств, підключених до централізованої системи водопостачання, % від загальної кількості;
- кількість домогосподарств, підключених до централізованої системи водовідведення, % від загальної кількості;
- обсяг стічних вод від житлово-комунального сектору та промислових підприємств, м³/рік;
- обсяг стічних вод, задіяних в системах оборотного водопостачання, м³/рік;
- обсяг утворених відходів, тонн/рік;
- обсяг відсортованих вторинних ресурсів, тонн/рік, % від загального обсягу утворених відходів;
- кількість домогосподарств, що уклали договір на вивезення відходів, % від загальної кількості;
- розвиток мереж та споруд системи централізованого водопостачання, км/рік; споруд/рік;
- розвиток мереж та споруд системи дощової каналізації, км/рік; споруд/рік;
- обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних та пересувних джерел викидів, тонн/рік;
- реконструкція та будівництво вулично-дорожньої мережі міста, км/рік;
- кількість ділянок, на яких реалізовані заходи з інженерної підготовки та захисту території, га/рік;
- кількість проб стану атмосферного повітря середньодобових та максимальних разових концентрації забруднюючих речовин у повітрі з перевищенням відповідних ГДК, % від загальної кількості проб/день, проб/місяць, проб/рік;
- кількість проб якості питної води з централізованих джерел водопостачання, що не відповідають встановленим санітарним нормам, % від загальної кількості проб/день, проб/місяць, проб/рік;
- кількість випадків захворюваності дитячого та дорослого населення на захворюваннях органів дихання, кількість випадків/рік.

Для підвищення якості оцінки антропогенного впливу території на навколишнє природне середовище та здоров'я населення, прогнозування стану екосистем

та досягнення їх екологічної рівноваги необхідно щорічно проводити поглиблений аналіз лабораторних досліджень стану атмосферного повітря, водних ресурсів, ґрунту. Для цього доцільним є налагодження системи моніторингу навколишнього природного середовища (повітряний та водний басейни, ґрунт, надра, фізичні фактори впливу) з організацією стаціонарних постів та пунктів контролю в межах житлової, промислової та рекреаційно-оздоровчої зон, а саме:

- розміщення стаціонарних постів спостереження за станом атмосферного повітря на ділянках вулиць з найбільшою інтенсивністю транспортних потоків;
- здійснення моніторингу стану ґрунтів та якості води водних об'єктів, в тому числі в пунктах водокористування населення (пляжі, зони відпочинку) за хімічними та бактеріологічними показниками.

У разі виявлення систематичних відхилень від гігієнічних нормативів складових до-вкілля необхідно здійснювати аналіз захворюваності населення міста з метою виявлення негативного впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення, використовуючи в тому числі статистичні дані. Для цього необхідно доповнити дані статистичної звітності у сфері навколишнього середовища.

Здійснення моніторингу впливів виконання Програми на довкілля, у тому числі на здоров'я населення, за визначеними показниками з веденням щорічної звітності дасть можливість своєчасно виявляти недоліки і порушення, що негативно впливають на комфортність проживання населення, і обґрунтувати необхідні заходи щодо їх усунення, а також проводити інформування населення міста про стан реалізації Програми, поточні ускладнення та прогнози терміни їх усунення.

Здійснення моніторингу покладається на Івано- Франківську міську раду, яка має здійснювати загальну координацію, методичне та інформаційне забезпечення процесу моніторингу, а також підготовку узагальненого звіту про результати моніторингу Програми.

Результати моніторингу є публічними.

Моніторинг базується на розгляді обмеженої кількості відібраних показників (індикаторів) за кожним зі стратегічних напрямів і аналізі досягнення запланованих результатів.

Перелік екологічних індикаторів наведений у таблиці 10.1.

Перелік екологічних індикаторів для здійснення моніторингу наслідків виконання
Програми

№	Індикатор
Забруднення повітря	
1	Викиди найпоширеніших забруднюючих речовин (оксид вуглецю, пил, діоксиди азоту та сірки) в атмосферне повітря
2	Індекс забруднення атмосфери (у тому числі за результатами ліхеноіндикаційного дослідження)
Водні ресурси	
3	Обсяги забору та використання свіжої води
4	Обсяги скидання зворотних вод у водні об'єкти
5	Обсяги скидання очищених і недостатньо очищених зворотних вод у водні об'єкти
6	Якість води у водних об'єктах Івано-Франківської міської ТГ
Енергетика	
7	Споживання енергоресурсів установами комунальної власності
	. Споживання енергоресурсів населенням на 1 тис. мешканців
Відходи	
8	Обсяги утворення ТПВ на території міста
9	Обсяги утворення промислових відходів на території міста
10	Обсяги утилізованих промислових відходів
11	Обсяги накопичених промислових відходів
Здоров'я населення	
12	Кількість новоутворень у жителів міста

Також доречно розширити кількість екологічних індикаторів, додавши такі:

- частка енергії, виробленої з відновлювальних джерел, у загальному кінцевому споживанні енергії, %;
- площа земель органічного виробництва, тис. га, та їх частка у загальній площі сільськогосподарських угідь, %;
- частка площі сільськогосподарських угідь екстенсивного використання (сіножатей, пасовищ) у загальній території ТГ, %;
- частка електротранспорту у внутрішньому сполученні, %;
- частка населення, яке має доступ до безпечної питної води і централізованого водопостачання, %;
- частка скидів забруднених (забруднених без очистки та недостатньо очищених) стічних вод у водні об'єкти у загальному обсязі скидів, %;
- частка спалених та утилізованих відходів у загальному обсязі утворених відходів, %;
- площа зелених насаджень, тис. га;
- співвідношення частки перероблених та утилізованих відходів до утворених;
- скорочення/збільшення викидів в атмосферне повітря від стаціонарних та пересувних джерел, т на рік;
- показники якості атмосферного повітря;
- зменшення обсягів використання свіжої води для виробничих потреб;
- кількість реконструйованих мулових водойм;

- довжина розчищених русл річок (водойм);
- підвищення рівня інформування громадян про стан навколишнього середовища;
- скорочення обсягу викидів CO²;
- питомий обсяг енергоспоживання мережі освітлення;
- потреба в тепловій енергії на опалення будівель бюджетної сфери;
- заміщення природного газу на теплопостачання за рахунок місцевих відновлювальних (альтернативних) джерел енергії;
- протяжність побудованих та реконструйованих тротуарів та велодоріжок;
- загальна захворюваність населення ТГ;
- частка інвазивних карантинних видів у фітоценозах на території ТГ;
- інвестиції у розвиток екологічної мережі й збереження біорізноманіття, тис. грн.;
- залучені інвестиції у рамках екоорієнтованих міжнародних проєктів, що реалізуються на території ТГ;
- доступність інформації про аеропалінологічну обстановку і токсико- мутагенні ризики для населення;
- кількість екологічних брендів і виробників екологічно чистої продукції.

11. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)

Враховуючи географічне місце розташування Івано-Франківської МТГ на значній відстані від межі сусідніх держав ймовірні транскордонні наслідки на довкілля та здоров'я населення відсутні.

12. Резюме нетехнічного характеру інформації, розраховане на широку аудиторію

Завдання та заходи Програми розроблені з урахуванням завдань та заходів у відповідних галузях і сферах діяльності, заходів міських цільових програм розвитку, затверджених міською радою. Заходи мають адресне спрямування з визначенням відповідальних виконавців, термінів реалізації, джерел та обсягів фінансування.

Основні зобов'язання у сфері охорони довкілля Івано-Франківської міської ТГ визначаються законами України "Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року", "Про охорону навколишнього природного середовища", "Про охорону атмосферного повітря", "Про стратегічну екологічну оцінку", "Про оцінку впливу на довкілля", "Про відходи", "Про інвестиційну діяльність", Водним кодексом України, Указом Президента України "Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року".

Цілі та завдання Програми спрямовані на реалізацію цілей та завдань, визначених Стратегією розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки та Стратегією розвитку Івано-Франківської міської об'єднаної територіальної громади на період до 2028 року, та орієнтовані на реалізацію інноваційного сценарію. Програма побудована на засадах збалансованого (сталого) розвитку, а тому не потребує альтернативних варіантів розвитку. Якщо в якості альтернативи розглядати "нульовий сценарій", тобто опис, прогнозування та оцінку ситуації у випадку незатвердження Програми, то реалізація такої альтернативи не дасть змоги збільшити позитивні впливи на довкілля і здоров'я населення, які мають бути наслідком виконання заходів Програми, і не забезпечить поступу у досягненні збалансованого (сталого) розвитку Івано-Франківської міської ТГ.

"Програма охорони навколишнього природного середовища Івано-Франківської міської територіальної громади на 2021 – 2025 роки" спрямована на екологічно безпечне для життя і здоров'я навколишнє природне середовище:

Загалом, реалізація Програми за умови врахування рекомендацій СЕО, має позитивно вплинути на якість атмосферного повітря та клімат, якість водних ресурсів, земельні ресурси, поводження з відходами, біорізноманіття та природоохоронні території.

Реалізація Програми має призвести до покращення стану здоров'я населення та підвищення рівня безпеки населення.

Виконання заходів Програми не загрожує територіям з природоохоронним статусом, які є найбільш чутливими елементами територіальних екосистем. Заходи Програми не суперечать міжнародним угодам, державним програмам та планам, а навпаки спрямовані на їх безумовне дотримання та виконання.

Розроблення Програми було проведено з урахуванням ймовірних впливів на довкілля та з прагненням їх мінімізації. Впливи на довкілля, що будуть виникати при проведенні заходів, не будуть перевищувати нормативно допустимих рівнів, що забезпечуватиметься застосуванням сучасних технічних рішень та проходження процедури оцінки впливу на довкілля (ОВД) на місцевих рівнях, за потреби.

Система запропонованих у Програмі показників включає екологічні показники та показники здоров'я населення. З метою врахування індикаторів, зазначених у національній доповіді "Цілі сталого розвитку: Україна", кількість екологічних індикаторів доцільно розширити

Програма визначає сукупність взаємоузгоджених завдань і заходів, що будуть реалізуватися місцевими органами виконавчої влади, територіальними органами міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, підприємствами, установами та організаціями щодо вирішення нагальних проблем та досягнення стратегічних цілей розвитку міста у 2021-2030 рр.

З метою забезпечення цілісності системи планування регіонального розвитку проєкт Програми враховує положення програмних документів, які діють на державному та регіональному рівнях, екосистемний підхід та удосконалення системи інтегрованого екологічного управління та врахування екологічної складової під час розроблення та затвердження документів державного планування.

Реалізація Програми не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація багатьох оперативних завдань Програми має призвести до покращення екологічної ситуації в місті.

Затвердження Програми, зважаючи на комплексність рішень, що обумовлюється необхідністю збалансованого розвитку екологічної складової, а також науковій дослідженню у цій галузі у короткостроковий період (1-3 роки) буде мати незначний вплив на стан довкілля, який буде обумовлений впливом існуючих незмінних факторів.

Реалізація положень Програми буде мати позитивний вплив на рівень здоров'я населення, тобто сприятиме зниженню рівня захворюваності населення, що є важливим індикатором регіонального розвитку на середньостроковий та довгостроковий період. У разі продовження розпочатої роботи вплив не буде відрізнятися від короткострокового.

У порівнянні з нульовою альтернативою вплив на довкілля оцінюється як незначний, оскільки, як зазначалося вище, буде обумовлений впливом існуючих незмінних факторів.